АГРОПРОФІ

№ 2-3 [057] ■ 30 січня, 2009 український тижневик ділової інформації www.agroprofi.com.ua

ПЕРЕДПЛАТА-2009

Шановні читачі!
Передплачуйте газету «АГРОПРОФІ» на 2009-й рік у будь-якому поштовому відділенні за каталогом або через Редакцію за тел. (044) 227-93-55.
Передплата на газету триває протягом всього року.
ЧИТАЙТЕ НАС І БУДЬТЕ ЗАМОЖНИМИ!

Наш індекс: 98990

ФОНДОВИЙ РИНОК
НОВИНИ ПУБЛІЧНИХ КОМПАНІЙ ВІТЧИЗНЯНОГО АГРОСЕКТОРУ

Огляд корпоративних новин українських компаній, акції яких торгуються на світових фондових майданчиках, та динаміка цін на їхні цінні папери. **7**

ПРЕМ'ЄРА РУБРИКИ
НАУКУ – У ВИРОБНИЦТВО

«АГРОПРОФІ» за підтримки Інституту фізіології рослин та генетики НАН України започатковує нову сторінку «НАУКУ – У ВИРОБНИЦТВО», де подаватиметься інформація про інноваційні наукові розробки в галузі сільського господарства, практичний досвід їх застосування та економічний ефект від широкого впровадження. **8-9**

Встигнути продати

ЗА ДАНИМИ вітчизняних аналітиків, зокрема, Української зернової асоціації (УЗА), Консалтингової агенції «ААА» та компанії «ПроАгро», світовий ринок зерна останнім часом суттєво пожвавішав, і ціни на ньому почали зростати. Ця тенденція позитивно відбилася на українському ринку – зернотрейдери почали активно купувати зерно, а селяни отримувати гроші.

Станом на 25 січня об'єм експорту українського зерна у поточному маркетинговому році перевищив 13,5 млн тонн. Виходячи з середньодобового експортного потенціалу у 90 тис. тонн, за прогнозами УЗА, об'єм експортованого зерна станом на 1 лютого сягне 14 млн тонн. Отже у 2008/2009 МР ми досягли рекордних показників за всю історію України – і по отриманому врожаю, і по насиченню зерном внутрішнього ринку, враховуючи перехідні залишки, і за об'ємами експорту. Для порівняння, найбільшу кількість зерна ми експортували протягом 2005/2006 МР – це було 13,2 млн т.

За незмінними ще з минулого року даними УЗА, для нормального функціонування внутрішнього ринку близько 26 млн тонн зерна повинні залишити межі України до початку нового МР. Тоді перехідні залишки становитимуть не більше 6-6,5 млн тонн, що більш-менш стабілізує ринок. Однак, хоч до кінця МР залишилося ще 5 місяців, для України загальні реальні експортні об'єми становитимуть 22-23 млн тонн. З цим погоджуються всі фахівці. Причини прості: по-перше, це фактичний максимум, який спроможний поглинути зовнішній ринок, а, по-друге, з п'яти місяців слід викреслити червень, коли експортна активність майже вщухає через очікування цін на зерно нового врожаю.

Продовження на стор.2

Заради українського буханця, *або На владу надійся, а сам сійся*

НАРАДА Перед початком наради Прем'єр-міністра з головами обласних держадміністрацій з питань АПК, скликаної 26 січня ц.р., ані ці самі голови, ані їхні заступники, ані керівники потужних господарств коментувати ситуацію із сільським господарством не погоджувалися. Усі чекали, що ж то скаже очільниця уряду. Натомість, запустивши аграрну громаду до зали, Прем'єр-міністр почастувала всіх похвалою, обіцянками і статистикою.

Євгенія Руженцева

ЗВИЧАЙНО ж, присутнім «делегатам» від агропромислового сектору приємно було слухати, що лише завдяки зусиллям аграріїв (ну й уряду, звісно) вдалося хоч якось знівелювати вплив світової фінансової скрути на економіку України, адже минулого року вони дали 17,5% зростання ВВП країни. І що торік українські сільгоспвиробники досягли надзвичайних показників – теж приємно чути (от тільки заробити на цьому мало кому вдалося). І що видатки на галузь збільшили на 40% у 2008 році, чим «суттєво підтримали аграріїв»...

Утім, більшість представників АПК з'їхалися до Будинку уряду в столиці з надією почути якусь конкретну програму виживання села, оптимізації господарювання в умовах... не хочеться вже навіть називати це остогидле слово «криза». (До речі, китайський ієрогліф, який несе в собі це неприємне слово, складається із двох складових: перша означає «важкий стан», а друга – «оздоровлення і вихід», – поділилася на нараді Юлія Тимошенко).

Що ж, пропозицій Прем'єр-міністр України озвучила чимало, та, насамперед, попередила, що готуватися до весняно-польових робіт аграріям доведеться в надважких умовах.

Продовження на стор.4

ІНДЕКСИ

Індекс	Останнє значення	Зміна за тиждень	Зміна з початку року
SD-індекс (Україна)	68,61	-4,3%	-10,8%
РТС (Росія)	530,70	2,9%	-16,0%
WIG 20 (Польща)	1611,22	-0,5%	-10,0%
DAX* (Німеччина)	4518,72	6,0%	-6,1%
S&P 500* (США)	874,09	4,0%	-3,2%

* – за попередню торгівельну сесію.
За даними ІК «СІНКОМ КАПІТАЛ» на 29.01.2009

АГРОПОЛІТИКА
АГРОСТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ. ЗДОЛАТИ НЕДОВІРУ

Агрострахування – річ в Україні відносно нова. І аграрії поки що ставляться до нього без ентузіазму. Чому так виходить, і як вивести цю ситуацію із глухого кута? Саме про це йшла мова на прес-конференції «Державна підтримка агрострахування – чи є вона цього року?» **10**

БІЗНЕС-КОНСУЛЬТАНТ
ПРИГОДИ ІНОЗЕМЦІВ В УКРАЇНІ

Як відомо, чинне земельне законодавство встановлює певні обмеження і особливості придбання прав на землю в Україні іноземними суб'єктами. Розгляньмо основні положення чинного законодавства з цього питання з юридичної точки зору. **13**

РИНОК І ЦІНИ
БІРЖОВІ ТОРГИ

Результати торгів сільськогосподарською продукцією, продуктами її переробки, продовольством за поточний тиждень. **15**

Експортні можливості вітчизняної сільгосптехніки

УКРАЇНСЬКІ сільгоспмашинобудівники у останні 5 років збільшили виробництво техніки в 2,2 рази, повідомляє пресслужба Мінпромполітики. Лише торік виготовлено продукції на 4,25 млрд грн. (111,4% до рівня 2007 р.), виконавши у повному обсязі замовлення АПК. Нині виготовляється понад 4 тисячі найменувань машин та обладнання з виконання майже всіх технологічних операцій в агропромисловому виробництві.

Продається наша техніка у 44 країнах світу, за останню п'ятирічку її експорт зріс утричі і сягнув 1,677 млрд грн. Це, в основному, трактори, ґрунтообробна техніка, жниварки, млини, доїльні установки тощо.

На 2009 рік вперше сільгоспвиробники замовили вітчизняної техніки на 4,08 млрд грн, що на 44,2 % більше, ніж торік. Нині в наявності на складах підприємств та у дилерів знаходиться продукції майже на 1 млрд грн, яка може дозволити провести посівну в оптимальні агротехнічні строки.

Нині згідно з існуючою держпрограмою розвитку вітчизняного машинобудування для АПК розробляються нові трактори: потужністю 220 кс і повний шлейф машин для нього; потужністю 300-350 кс і комплекс широкозахватних знарядь до нього; зернозбиральний комбайн КЗС-10 «Славутич» пропускною спроможністю 10-12 кг/с; кормозбиральний та фермський комбайни; комплекси обладнання для зерна; комплекси для доїння корів та вирощування птиці. Виробництво більшості цієї техніки розпочнеться вже цього року. Також на поля безпосередньо надійде ще 38 видів машин.

В Держбюджеті-2009 вперше передбачено 62,4 млн грн на компенсацію відсоткових ставок комерційних банків за кредитами, отриманими на технічне переоснащення виробництва. Це дасть змогу придбати сучасне обладнання на 520 млн грн, що оновить технічну базу підприємств і суттєво вплине на підвищення якості продукції.

Дефіцит продовольства у світі зростатиме

ПАДІННЯ світових цін на продовольство негативно відбилося на об'ємі світових посівів сільгоспкультур і, відповідно, призведе до зниження пропозиції продуктів харчування в умовах зростання їх дефіциту. Таку думку Генеральний директор Продовольчої і сільськогосподарської організації ООН (FAO) Жак Діуф висловив 23 січня в Римі, повідомляє компанія «ПроАгро».

Багато виробників продали свою продукцію в другій половині 2008 р. за низькими цінами, сказав він. В результаті, вони не мають можливості для нарощування виробництва. Як наслідок, в 2009/10 МР буде істотне зменшення випуску сільгосппродукції, і ціни перевищуватимуть свій рівень 2007/08 МР.

Зниження пропозиції продуктів харчування і зростання цін зроблять особливо негативно відіб'ються на країнах з низьким рівнем доходів населення, які сильно залежать від імпорту.

Очікується, що до 2030 р. світовий попит на продукти харчування зросте на 50%. Фахівці побоюються, що зростання пропозиції буде недостатнім для задоволення попиту через зміну клімату, брак води і конкуренцією за земельні ресурси. Аналітики вважають, що важливу роль в подоланні продовольчої кризи може зіграти збільшення інвестицій в розвиток виробництва дрібними сільгосппідприємствами.

За словами пана Діуфа, в 2008 р. світовий урожай зернових досяг рекордних 2,245 млрд тонн, причому прогноз споживання в 2008/09 МР становить 2,198 млрд тонн. Водночас, запасів замало – лише на рівні 431 млн тонн, що становить лише 19,6% попиту. Це найнижчий показник за 30 років.

За оцінками FAO, близько 1 млрд чоловік в світі страждають від недоїдання. Кількість таких людей збільшилася в 2008 р. на 40 млн. Генеральний директор звернувся до американського президента Барака Обами з проханням сприяти інвестуванню щорічно $30 млрд в сільське господарство, що дозволить подолати голод до 2015 р. Нагадаймо, що самміт з питань продовольчої безпеки, який проводився в Римі торік, сприяв залученню $22 млрд для надання продовольчої допомоги. З них вже було отримано $2 млрд.

Встигнути продати

Тенденції аграрного ринку очима фахівців

Початок на стор.1

Четверте місце від зернотрейдерів

ЕКСПЕРТИ одностайні, що поступове зростання світових цін на зерно і девальвація гривні стали головними чинники активізації вітчизняного експорту. Водночас не слід відкидати значні зусилля вітчизняних зернотрейдерів щодо дотримання умов укладених зовнішніх контрактів, завдяки яким Україна спромоглася утриматися як впливовий учасник світового ринку продовольства.

Зараз активність зернотрейдерів збільшилася, говорить директор компанії «ПроАгро» **Микола Верницький**, через те, що внутрішні ціни у доларах подешевшали, стали привабливо низькими. Та коли вони зростуть, а це обов'язково має відбутися, експорт дещо призупиниться. Знову-таки, за рахунок гнучкої цінової політики, оптимізації витрат і якості пропонованого назовні зерна Україні вдалося зберегти свої позиції експортера. Безумовним лідером у цій царині, одностайно наголошують експерти, є вітчизняний виробник, інвестор і зернотрейдер ТОВ СП «НІБУЛОН». Крім того, тепер вже цілком ймовірно, що через зменшення Аргентиною своїх експортних прогнозів щонайменше на 1 млн тонн, Україна у поточному МР може опинитися на 4 місці серед експортерів зернових після США, Канади і Євросоюзу. Ніхто зі світових аналітиків не міг припустити, що протягом семи місяців Україна експортує 14 мільйонів тонн зерна.

Отже, серед основних споживачів українського зерна продовжують залишатися країни Північної Африки, Ближнього Сходу та Південної Європи. Щодо останнього регіону, то у поточному маркетинговому році ми вже вичерпали свою квоту, а два інші напрямки досить активно розвиваються.

Краще продати, аніж згноїти

ІНФОРМАЦІЯ про те, що за умов фінансово-економічної кризи наші селяни продадуть задешево збіжжя і залишаться без грошей, а Україна – без зерна, не відповідає дійсності. Можна сформулювати це питання по-іншому, говорять в «ПроАгро»: якщо зараз не реалізовувати зерно, то збитки будуть іще більшими.

По-перше, крім експортерів більше ніхто в Україні зерно не купує. По-друге, зернотрейдери платять живі гроші. Наявність обігових коштів зараз дасть можливість аграріям позбутися зашморгу по кредитах, виплатах зарплат, стимулює проведення комплексу весняно-польових робіт. По-третє, низька якість зерна, пошкодженого клопом-черепашкою, незадовільні умови зберігання на токах, які посилила волога погода, призводять до прискорення псування зерна. І, нарешті, сьогодні ціна для сільгоспвиробників вже досягла мінімального рівня рентабельності.

Питання якості українського зерна, на жаль, залишається одним із важливіших. За даними УЗА, якщо вітчизняна кукурудза експортується належної якості, то з пшеницею маємо велику проблему через сильну ураженість її клопом-черепашкою. Наприклад, Єгипет купує зерно з ушкодженням не більше 0,5-1%, а у нас у певних південних областях цей рівень сягає 24%, констатує голова УЗА **Володимир Клименко**. Торгувати пшеницею з клопом-черепашкою – те саме, що пропонувати ковбасу з черв'яками. На переконання фахівців ринку, боротьба з цим ганебним явищем має бути відпрацьована на рівні держави. Звичайно, у кожного своя арифметика, але нинішня криза довела, що сільгоспвиробникові краще витратити додаткові 200-300 грн на гектар для боротьби з клопом-черепашкою, але потім за рахунок високої якості пшениці отримати 4 тис. грн. на гектар.

«Хлопці, заглиблюйтеся!»

НАШЕ зерно зробила конкурентоспроможним на зовнішньому ринку наявність в Україні власних портів, на відміну від Росії і Казахстану, та світове здешевлення фрахту кораблів.

Наша держава має розгалужену внутрішню систему воднотранспортного сполучення через велику кількість річок і вихід до світового океану. Водні перевезення найекономічніші у світі. Але ми маємо мілководі фарватери, куди не можуть потрапляти великовантажні судна. Тому, наприклад, вартість тони пшениці в Херсонському порту на 40 грн нижча, ніж у Одеському. Різниця вартості фрахту дрібного і потужного судна становить близько $5-7 тонн, які зернотрейдер компенсує за рахунок більш низької закупівельної ціни. На останній зустрічі в Кабміні прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко з фахівцями АПК (*див.стор.1, 4-5 – прим.ред.*), говорить пан Клименко, я прямо заявив: «Хлопці, заглиблюйтеся!». Йдеться про необхідність на рівні держави прийняти програму, яка б дозволила поглибити українські акваторії. А це – подальший розвиток наявних портів, будівництво нових перевалочних комплексів, розвиток воднотранспортної системи країни.

Почім, куме, сьогодні торгуєте?

ПОЖВАВЛЕННЯ на ринку зерна, а також зменшення майбутнього експорту Аргентиною і Австралією є підставою для прогнозів подальшого зростання цін на харчові продукти у світі. Хоча за нинішніх нестабільних умов досить важко спрогнозувати конкретну цінову політику.

За словами директора консалтингової агенції «ААА» **Сергія Наливки**, ситуація на вітчизняному ринку зерна позитивна. На сьогодні попит з боку зернотрейдерів на зерно перевищує пропозицію, адже сільгоспвиробники поки притримують урожай.

З грудня 2008 року, за даними ААА, ми почали активно вивозити кукурудзу, експортні потужності портів збільшилися на 50%. В принципі, можна говорити про наші загальні потенційні можливості перевалювати до 3 млн тонн зерна на місяць. У загальній структурі 22-23 мільйонного експорту, якщо говорити по групах, то 13 млн тонн припаде на пшеницю, не менше 6 млн тонн становитиме кукурудза, решта – ячмінь.

Попит на ячмінь дуже суттєвий, тому можна прогнозувати, що до кінця МР цієї культури в Україні вже не буде.

ПЕРЕДПЛАТА
Шановні читачі!
Передплатіть газету «АГРОПРОФІ» на 2009-й рік в будь-якому поштовому відділенні або через Редакцію.
ЧИТАЙТЕ НАС І БУДЬТЕ ЗАМОЖНИМИ!
Наш індекс: 98990

АГРОПРОФІ
український тижневик ділової інформації
СПІВЗАСНОВНИКИ ГАЗЕТИ:
ТОВ сільськогосподарське підприємство «НІБУЛОН»;
ТОВ «ДНІПРО-АЛЬФА-ПЛЮС»;
ТОВ «АГРОМЕДІА-ПРО».
Свідоцтво про державну реєстрацію ЗМІ
КВ 12931-1815ПР від 31.07.2007 р.
Передплатний індекс 98990.

ВИДАВЕЦЬ-РЕДАКЦІЯ: ТОВ «АГРОМЕДІА-ПРО».
Для листів – 01135, Київ-135, а/с 79.
Тел. (044) 227-9355.
info@agroprofi.com.ua,
www.agroprofi.com.ua
Головний редактор Тетяна Шелкопляс.
Випусковий редактор Павло Мороз.
Редактор відділу юридичної аналітики Євгенія Руженцева.
Редактор відділу економічної політики Наталія Тарченко.
Оглядач Артем Олекса.
Дизайн та верстка Олексій Шелкопляс.

Газета виходить по п'ятницях.
Наклад – 5 000 екз. Ціна договірна.
Друк: ТОВ «МЕГА-Поліграф-Сервіс»,
02090, м.Київ, вул.Алма-Атинська, 2/1. Тел. (044) 451-8670.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. Редакція залишає за собою право скорочувати авторські матеріали та вносити в них правки. Рукописи не рецензуються та не повертаються. Листування з читачами ведеться лише на сторінках газети. Відповідальність за достовірність опублікованої в газеті інформації несуть автори та рекламодавці. При використанні матеріалів посилання на газету обов'язкове.

© ТОВ «АГРОМЕДІА-ПРО», 2009

Прогноз урожаю сільгоспкультур в Україні у 2009 році* станом на 10 січня 2009 року

С/г культури	Урожай 2009 року				Урожай 2008 року**			Зміни до минулого сезону, в %
	Посіяно, тис.га	Під збирання, тис.га	Урожайність, ц/га	Валовий збір, тис.т	Зібрано, тис.га	Урожайність, ц/га	Валовий збір, тис.т	
Пшениця, всього	6828	6638	26,96	17 899	7054	36,70	25 889,6	-30,86%
Озима	6500	6315	27,29	17 234	6752	37,30	25 185,7	-31,57%
Яра	328	323	20,60	665	302	23,30	703,9	-5,47%
Ячмінь, всього	4591	4436	21,29	9 444	4163	30,37	12 644,4	-25,31%
Озимий	1266	1142	23,74	2 711	854	32,20	2 750,2	-1,42%
Ярий	3325	3294	20,44	6 733	3309	29,90	9 894,2	-31,95%
Кукурудза на зерно	2475	2394	36,34	8 700	2468	41,80	10 316,2	-15,67%
Жито	486	475	18,55	881	461	22,70	1 045,8	-15,75%
Овес	446	439	18,00	790	450	21,40	962,6	-17,91%
Горох	267	260	17,57	457	204	22,30	453,8	0,66%
Гречка	316	295	9,84	290	279	9,80	273,2	6,24%
Просо	141	136	13,38	182	141	15,70	220,7	-17,57%
Інші зернові	190	185	11,92	221	174	18,30	318,6	-30,79%
Рис	21	21	50,48	106	20	55,80	109,9	-3,56%
Всього зернових	15761	15279	25,50	38 970	15413	33,89	52 234,9	-25,40%
Соняшник	3773	3750	13,70	5 138	4200	15,20	6 384,5	-19,53%
Ріпак, всього	1501	1447	17,38	2 514	1387	19,66	2 727,2	-7,80%
Озимий	1438	1386	17,58	2 437	1342	19,90	2 670,4	-8,76%
Ярий	63	61	12,76	78	45	12,60	56,8	36,97%
Соя	641	632	15,27	965	551	15,00	826,7	16,74%
Гірчиця	54	49	5,86	29	54	5,90	31,7	-9,54%
Цукрові буряки	412	409	342,27	13 999	389	335,60	13 038,1	7,37%

* Дані наведено у вазі після доробки
** Пшениця наводиться з урахуванням пророслого та пошкодженого хворобами зерна

За даними Консалтингової агенції ААА

Слід відзначити, що у листопаді-грудні агровиробники і зернотрейдери значно підтримали зовнішньоекономічний баланс України, і ця тенденція має зберегтися. Крім експертів ринку, дякувати Богу, цю думку поділяє і влада.

За інформацією ААА, станом на 28 січня на вітчизняному ринку зернових маємо таку ситуацію. Ціна попиту щодо ячменю становить 950 грн/т, пшениці 3 класу – 1150-1250 грн/т, кукурудзи – від 900 до 1000 грн/т.

Олійні культури також активно торгуються. Найбільший попит, за даними ААА, простежується на сою та ріпак, наявність яких в Україні вже несуттєва. Слід нагадати, що ринок ріпаку, як джерела для виробництва біодизелю, завмер після падіння світових цін на нафту. Однак Європа і раніше розглядала біодизель не як економічно вигідне паливо, а як альтернативу поставкам енергоносіїв з Росії та країн арабського світу. Стимулом для відновлення виробництва біодизелю стало різке падіння цін на зернові в усьому світі, а також останній «енергетичний» розбрат між Україною і Росією. Європа зрозуміла, що енергетична незалежність дорогого коштує, і це стосується не лише газу.

На соняшник ціна зростає щодня, сьогодні вона становить 1800 грн/т, до кінця ж сезону може сягнути 2500 гривень за тонну. Нині Україна є світовим лідером у постачанні соняшникової олії; ціна на олію сягає близько $850 на умовах FOB в європейських портах.

За умов інтенсифікації виробництва вітчизняні олієекстракційні заводи переходять від споживання природного газу на альтернативні види палива, зокрема соняшникове лушпиння. Це, безумовно, буде додатковим поштовхом для подальшого розвитку галузі.

Стосовно питання різких стрибків цін на продукти харчування, то фахівці агенції ААА стверджують, що ніякого цінового катаклізму на зернові та олійні культури не було. Спочатку ціна була невиправдано завищеною, через штучне зростання цін на нафту, а тепер повертається до економічно обґрунтованого рівня. Виправдана ціна пшениці 2 класу – на рівні $330-340 за тонну, а не $860/т, як це було нещодавно.

Цукор білий, імпорт сірий – два веселі гуси...

ЗАГОСТРЕННЯ проблем спостерігається в цукровій галузі. На переконання Сергія Наливки, якщо держава за теперішніх складних умов повинна когось дотувати, то, в першу чергу, це має стосуватися цукровиків. Загрозу спостерігаємо з боку Білорусі, яка переробляє цукрову тростину і, згідно з договором про зону вільної торгівлі, з успіхом реалізує його по демпінгових цінах на території України.

Вітчизняний цукор не купується на внутрішньому ринку традиційними споживачами (наприклад, харчова промисловість) через значну пропозицію імпортних цукрозамінників, сахаринів і сиропів. Якщо перекласти ефективність цукрозамінників на цукор, то тонна цукру через цукрин коштує $10-12. За ринкових умов ніхто не може заборонити будь-кому купувати більш конкурентоспроможний товар. Інша справа, як це позначається на здоров'ї наших співгромадян, які замість натурального продукту споживають замінники...

Про необхідність збереження цієї стратегічної для України галузі вже стільки говорено, що вже слід перейти до конкретних дій. Як запобіжний засіб підтримки цукровиків з боку держави могло би бути скасування ПДВ для них. Залежність цукровиробництва від ціни природного газу також є доволі умовною, адже у всьому світі цукрові заводи користуються біогазом, який отримують від переробки залишків цукрових буряків. Нам ніщо не заважає застосувати його у себе, було б бажання.

Рейтинг експортерів зернових у світі

Прогноз на січень 2009 року

За даними Консалтингової агенції ААА

Табл.1. Пшениця

Рейтинг	Країна	Експорт, млн.т	Частка, %
1	США	27,00	21,6%
2	ЄС-27	19,00	15,2%
3	Канада	19,00	15,2%
4	Росія	15,00	12,0%
5	Австралія	13,00	10,4%
6	Україна	12,95	10,3%
7	Аргентина	5,80	4,6%
8	Казахстан	5,20	4,2%
Всього у основних експортерів		116,95	93,4%
Всього у світовій торгівлі		125,20	100,0%

Табл.2. Ячмінь

Рейтинг	Країна	Експорт, млн.т	Частка, %
1	Україна	6,10	29,0%
2	ЄС-27	4,50	21,4%
3	Австралія	3,00	14,3%
4	Росія	2,50	11,9%
5	Канада	2,10	10,0%
6	Аргентина	0,95	4,5%
7	Казахстан	0,60	2,9%
8	США	0,45	2,1%
Всього у основних експортерів		14,10	67,0%
Всього у світовій торгівлі		21,04	100,0%

Табл.3. Кукурудза

Рейтинг	Країна	Експорт, млн.т	Частка, %
1	США	45,00	57,7%
2	Аргентина	9,00	11,5%
3	Україна	5,50	7,1%
4	ЄС-27	2,00	2,6%
5	Канада	0,50	0,6%
6	Росія	0,30	0,4%
7	Австралія	–	0,0%
8	Казахстан	–	0,0%
Всього у основних експортерів		62,30	79,9%
Всього у світовій торгівлі		77,95	100,0%

Весною все оживає

ГОВОРИТИ про весняний комплекс, а тим більше про урожай наступного МР, поки зарано, – аналітики бояться помилитися. Але, як кажуть лікарі, прогноз швидше сприятливий.

За офіційною інформацією, переважна більшість озимих культур знаходиться у доброму і задовільному стані. Однак попереду ще можуть бути весняні заморозки, літня посуха тощо. Якщо виходити з середніх показників, за умов незначного розширення у порівнянні з минулим роком посівних площ, ми можемо отримати валовий збір озимих культур на рівні 20-22 млн тонн.

На думку експертів «ПроАгро», сприятливі погодні умови можуть частково компенсувати відхилення від технологій виробництва сільгоспкультур через нестачу фінансування. І, як висловився керівник одного зі стабільних господарств Чернігівщини, за умов, коли хліб усьому голова, то й криза відступає. Будемо на це сподіватися. ■

НОВИНИ • СТИСЛО

Обмежені націнки на соціальні харчі – в обмін на рефінансування

Оператори найбільших українських роздрібних мереж пропонують Кабінету міністрів розширити перелік соціально значущих продовольчих товарів з обмеженою 10% торговою надбавкою на них до 25 найменувань в обмін на гарантії уряду вирішити питання про рефінансування в 2009 р. мереж у розмірі 4 млрд грн.

ТАКІ пропозиції представлені в проекті меморандуму про взаєморозуміння між Кабінетом міністрів і суб'єктами системи мережевої роздрібної торгівлі, внесеному Українською торговою асоціацією на розгляд уряду.

Згідно з матеріалами, представленими на прес-конференції керівництва асоціації в Києві 27 січня, до переліку таких товарів, зокрема, увійшли пшеничне борошно вищого гатунку, хліб з пшеничного борошна 1 гатунку, хліб житньо-пшеничний, хліб з пшеничного борошна вищого гатунку, вермішель, гречана і манна крупи, рис, цукор-пісок, соняшникова олія та ін.

Як зазначив генеральний директор асоціації Ігор Кішко, у разі підписання меморандуму торгові мережі зобов'язуються до 31 грудня 2009 року утримувати торгову надбавку на перераховані види продукції на рівні до 10%.

Торгові мережі також готові гарантувати, що обсяги реалізації соціально значущих товарів в їх магазинах не скорочуватимуться.

За інформацією І.Кішка, нині меморандум готові підписати як мінімум вісім найбільших торгових мереж (близько однієї тисячі магазинів по всій Україні).

Як повідомлялося, в квітні 2008 р. було підписано меморандум (що діяв до 1 вересня 2008 р.) між Кабміном і керівниками крупних національних торгових мереж, згідно з яким максимальна роздрібна націнка на 15 основних товарних позицій продуктів харчування встановлена на рівні 10% (при існуючому діапазоні 20-50%).

Сторінки підготував Артем Житков

ТОП ТИЖНЯ

НОВІ НОРМАТИВНІ АКТИ

Уряд визначив, хто залишатиме ПДВ

Кабінет Міністрів України затвердив список видів діяльності, на які поширюються норми статті 8[1] Закону України «Про податок на додану вартість». Про це йдеться в постанові Кабміну від 21 січня 2009 р. №23, розміщеній на урядовому сайті. Зокрема, затверджені урядом види діяльності стосуються вирощування зернових і технічних культур, овочівництва, декоративного садівництва та вирощування продукції для розсади, вирощування фруктів, ягід, горіхів, культур для виробництва напоїв і пряностей, розведення великої рогатої худоби, розведення овець, кіз, коней, свиней, птиці, інших тварин, лісництва і лісозаготівлі, рибальства, надання послуг у сфері рибальства, тваринництва та рослинництва. (*Детальний коментар юриста щодо положень вищезгаданої постанови читайте у наступному числі «Агропрофі»*).

У селах підключать домашні телефони

На урядовому засіданні 28 січня ц.р. Кабінет Міністрів схвалив законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення доступу до універсальних телекомунікаційних послуг». Його реалізація має забезпечити гарантоване підключення до телефонної мережі за доступними, регульованими державою тарифами на всій території України, а насамперед у віддалених, сільських і депресивних регіонах. Прийняття проекту створить умови для розвитку в цих місцевостях телекомунікаційних мереж, а також дасть змогу найближчими роками організувати доступ до послуг мережі Інтернет в сільських школах.
Для цього пропонується створити Фонд універсальних телекомунікаційних послуг як спеціальний фонд у складі Держбюджету України. Подібні фонди створено у багатьох країнах, і, як свідчить світова практика, вони є ефективним механізмом для забезпечення доступу споживачів до телекомунікаційних послуг.
Передбачається, що Фонд буде утворений за рахунок збору у вигляді цільової надбавки до тарифу на телекомунікаційні послуги (у розмірі 3% вартості наданих послуг без урахування ПДВ), який сплачують оператори і провайдери телекомунікацій.
Також законопроектом встановлено, що кошти Фонду універсальних послуг спрямовуються виключно на відшкодування збитків від надання універсальних телекомунікаційних послуг передусім у сільській, гірській місцевостях та депресивних регіонах.

Заради українського буханця, *або На владу надійся, а сам сійся*

Початок на стор.1

Ввечері пролонгація – вранці рефінансування

ЦЬОГОРІЧ агропромисловий сектор, виявляється, отримав найбільше державної грошової підтримки з усіх галузей економіки. Як запевнила Прем'єр-міністр України, цьому сприяло також те, що у стабілізаційному фонді на село передбачено ще 2,2 млрд. гривень. А на них, на відміну від бюджетних коштів, які за потреби можуть бути перерозподілені на зарплати, пенсії тощо, не поширюється необхідність витрачення на соціальні програми (на так звані захищені статті бюджету).

Що ж до програми пролонгації кредитів для аграріїв до 1 жовтня, на яку село все ще покладає великі сподівання, то її пані Тимошенко назвала невдалою. Адже на сьогодні банки пролонгували кредити для аграріїв на 1 млрд грн, ще 3,2 млрд (!) грн залишилися непролонгованими. І це при тому, що на сьогодні АПК кредитують 92 банки. Така сума, з її слів, цілком посильна для Національного банку України.

Глава Уряду пообіцяла розглянути доопрацьований варіант Постанови про Порядок рефінансування банківської системи України на найближчому засіданні Кабінету Міністрів. Так, пропонується запровадити як обов'язкову умову для отримання банками рефінансування – пролонгацію кредитів для АПК. Причому без права збільшення застави чи зміни відсоткових ставок за такими кредитами.

Крім того, ситуацію з пролонгацією кредитів для аграріїв пані Тимошенко доручила взяти під особистий контроль і головам обласних державних адміністрацій. Вона переконана, що втручання в ситуацію представників місцевої влади дасть змогу оперативно продовжувати терміни дії кредитів для АПК. Голови ОДА також мають підготувати і направити в Кабмін перелік банків, які готові надавати кредити аграріям, але не мають достатніх фінансових ресурсів.

Будемо сіяти зерно чи щось «добре та вічне»?

НЕ ОБІЙШЛОСЯ і без обговорення посівної, розпочати яку в звичних обсягах цього року наважаться, схоже, далеко не всі агропідприємства. Та й питання в тому – що сіяти, аби врожай став джерелом заробітку, а не додаткового клопоту.

Нинішнього року, за урядовими підрахунками, для проведення весняної посівної кампанії необхідно 10 млрд гривень. Де їх узяти – в Кабміні вже вирішили. Два з половиною мільярди гривень планують отримати за рахунок зерна урожаю 2008 року. Ще один мільярд направлять аграріям за рахунок коштів, отриманих від

Юлія ТИМОШЕНКО

реалізації зерна Аграрним фондом. Ще на 5-6 млрд грн залучать банківських кредитів. А решту 1,5 млрд грн – візьмуть з коштів місцевих бюджетів від повернення раніше наданих позичок. Хоча саме на це джерело пані Тимошенко якраз не дуже покладається: «...місцеві бюджети в складних ситуаціях, а крім того, я не думаю, що для проведення весняно-польових робіт нам слід розраховувати на сумнівні джерела».

Дизпаливо: беріть, поки нафта дешева

ІНШИМ завданням номер один Прем'єр визначила негайну закупівлю нафтопродуктів за тією унікальною ціною, яка поки що спостерігається у світі. Так, Міністерству палива та енергетики, Міністерству фінансів та Міністерству аграрної політики доручено провести закупівлі дизельного пального для потреб агропромислового комплексу.

Окрім того, що дизпаливо треба закупити в якомога більш стислі строки, слід також диверсифікувати джерела його поставки, закуповуючи нафтопродукти частково централізовано, частково на комерційній основі, щоб убезпечити аграріїв від монополії та спекуляцій на ринку паливо-мастильної продукції під час весняної посівної кампанії.

«Цей синдром здорожчення дизельного пального на початку весняно-польових робіт цього разу нам потрібно пройти більш достойно», – закликала Юлія Тимошенко.

От тільки в кулуарах аграрії перемовлялися між собою, що закупити дизпаливо зараз майже нереально – продавці чекають до подорожчання нафти...

Запасаймося вітчизняним гноєм чи російськими добривами?

У ПЕРІОД весняно-польових робіт підвищується зазвичай і ціна на мінеральні добрива. Та цього року глава уряду вирішила покласти край такій ціновій політиці – утримати вартість добрив на тому рівні, який забезпечить мінімальну рентабельність заводів, а не даватиме надприбутки.

Так, Міністерству економіки та Державній інспекції з контролю за цінами доручено проаналізувати собівартість виробництва міндобрив, щоб унеможливити зростання цін у період посівної.

За спостереженнями пані Тимошенко, нині зафіксовано несуттєве подорожчання мінеральних добрив, що може бути пов'язано з ситуацією на газовому ринку. Водночас, вона вважає, що зростання ціни на добрива може мати й інші причини: «Заразз необхідно аналізувати собівартість добрива. Не може такого бути, щоб ціна на газ для промисловості була на 74% нижчою, ніж для Польщі, і в середньому на 50-60% нижчою, ніж в інших країнах, а в Україні заводи ведуть себе таким чином, що ми продукцію споживаємо за світовими цінами».

Та, поки урядовці з'ясовуватимуть шляхи ціноутворення на аміачну селітру та інші добрива, декому доведеться переходити на органічне землеробство та закуповувати у колег-тваринників, які ще не перерізали та не розпродали всього поголів'я, коров'ячий гній, даруйте за натуралізм. І то чимшвидше, адже попит на органічні добрива зростає ще й через перехід багатьох підприємств на ощадливу електроенергію та опалення з використанням біогазу.

Цікаво, що наступного дня російський колега Юлії Тимошенко на засіданні президії Уряду Росії доручив профільним відомства протягом дня узгодити проект постанови про відміну експортних мит на міндобрива...

Унікальний січневий експорт

ЗРЕШТОЮ, не все так погано. Нарешті, дочекавшись зими, взялися за експортування нашого рекордного врожаю зерна, тобто тієї його частини, яка не відсиріла, не з'їдена мишами, клопом черепашкою та іншими зерновими «хижаками».

«Ми вже у січні зробили унікальні речі – відекспортували 1 млн 200 тис. тонн. Ви знаєте, що у січні, як правило, це не експортувалося. Це нові для нас явища, – повідомила глава уряду. – Те, що експорт відновився і йде зараз з наростаючою потужністю, безумовно, це дає нам надію, що ми зможемо нормально підготуватися до весняно-польових робіт».

Юлія Тимошенко також додала, що порівняно з минулим мар-

кетинговим роком експорт зерна і олійних культур збільшено удвічі. «Це значить, що ми йдемо з колосальною динамікою наповнення і валютних резервів країни, валютного балансу країни, і це говорить, що і тут аграрії допомогли сьогодні Україні», – сказала прем'єрка.

Крім того, в найближчих планах Кабміну – спрощення порядку проведення експортних операцій для Аграрного фонду.

Більше грошей на січень

А НАОСТАНОК очільниця уряду доручила Мінфіну зсунути всі видатки для АПК, наближуючи їх на початок року, коли вони аграріям особливо потрібні. Настільки, наскільки це можливо.

Січень, як вона наголосила, за показниками доходів до бюджету завжди був нелегким, оскільки «економіка тільки починає входити в робочий стан після нового року, особливо після кризових явищ». Юлія Тимошенко сподівається, що дохідну частину Державного бюджету у січні 2009 року буде виконано.

Міністр сказав: посівні площі збільшаться

ПІСЛЯ виступу керівника уряду слово взяв міністр аграрної політики України Юрій Мельник. Він сумлінно відзвітував про кількість постанов, рішень і науково-практичних конференцій, а також про досягнення АПК. А також оприлюднив суто галузеві проблеми, такі як тиск СОТівських норм, фактична зміна оподаткування податком на додану вартість з 1 січня тощо.

За прогнозами пана Мельника, посівні площі під сільгоспкультурами цього року збільшаться на 0,4 млн га порівняно з минулорічними – тобто до 27 млн га. Він передбачає, що в 2009 році аграрії скоротять площі під технічними культурами на 8%, здебільшого за рахунок соняшнику, посівні площі під яким зменшаться на 0,7 млн га. А загальне ресурсне забезпечення весняно-польових робіт на цей рік оцінюється в 26 млрд грн, повідомив міністр.

За підрахунками МінАП, потреба в міндобривах на цю посівну – 775 тис. тонн, засобах захисту рослин – 19 тис. тонн, дизельному паливі – 600 тис. тонн, бензині – 200 тис. тонн.

Що ж до дизпалива та міндобрив, міністр агрополітики переконаний: на ринку вони є в достатній кількості...

А от у тваринництві справи гірші. Кількість ВРХ за минулий рік зменшилася у 22 регіонах, поголів'я свиней – у 21-му. А все тому, вважає Юрій Мельник, що деякі регіони просто ігнорують програму розвитку тваринництва.

Ну а в Криму в чотирьох районах вже розпочалася посівна кампанія, повідомив насамкінець міністр.

* * *

А ОТ ЩО думають про все це самі аграрії, почути нам не дали, оскільки вже на середині промови міністра усіх журналістів попросили залишити приміщення... Та дарма боялися, адже, як розповіли у приватних розмовах учасники наради, ніхто особливо й не рвався «трясти повітря» і критикувати уряд чи міністра.

Кажуть, британці, як і ми, лають свій парламент, критикують урядовців на чім світ стоїть, звинувачують у корупції чиновників, та ніколи не дозволяють собі лихого слова в бік королеви. Звісно, переказувати її слова у суспільстві прийнято (наприклад, обговорюють, що цього року королева побажала людям набратися терпіння, терпіння і ще раз терпіння), але критикувати – зась.

Може, й нам не варто витрачатися на критику своїх «королев», а «забувши» про існування владної верхівки, ігноруючи їхні міжусобиці, тихенько розробляти власний курс виживання та ноу-хау для оптимізації виробництва. І, судячи з похнюплених та мовчазних учасників аграрного «консиліуму», схоже, що саме цим вони й планують зайнятися у своїх областях. Якщо, звісно, «з гори» не завадять...

ІНВЕСТИЦІЇ & КОМПАНІЇ

«НІБУЛОН» значно розширив посіви озимини під урожай 2009 року

Компанія «НІБУЛОН» у 2008 році наростила площу посівів озимих зернових під урожай 2009 р. на 20% порівняно з минулим роком. Про це повідомила прес-служба компанії. Компанія посіяла більше 19 тис. га озимої пшениці, 4,73 тис. га озимого ячменю, 1,32 тис. га озимого жита, 800 га озимого ріпаку, таким чином, посівні площі під озиминою практично удвічі виросли в порівнянні з сезоном-2004/05.

Наголошується, що озимий клин значно збільшено за рахунок озимого ячменю, також спостерігається позитивна динаміка в розширенні планових площ кукурудзи, соняшнику і ярого ячменю. Це все за рахунок збільшення посівних площ на 15%.

В оптимальні строки повністю було завершено комплекс осінньо-польових робіт по підготовці ґрунту. Виорано 27,5 тис. га зябу, виконано вирівнювання зябу на 10 тис. га. В рамках захисту посівів озимини проведена боротьба з шкідниками та хворобами на площі 9 тис. га, боротьба з мишовидними гризунами на площі 13 тис. га.

Крім того, компанія проводить підготовчу роботу до наступного сезону. Закуплені в повному обсязі мінеральні добрива, проводяться підготовчі роботи для закупівлі посівного матеріалу і необхідної кількості додаткової техніки.

Довідка. «НІБУЛОН» – це вертикально інтегрована компанія – вітчизняний сільгоспвиробник, зернотрейдер, інвестор, яка забезпечує контроль над усіма ланками за схемою «поле-порт». У сезоні 2008 загальний валовий збір склав 200 тисяч тонн зернових та технічних культур.

Пропозиції до уряду від зерновиків

ЯК НАМ стало відомо, на нараді було оприлюднено листа Української зернової асоціації до Прем'єр-міністра України «Щодо необхідності прийняття рішень, спрямованих на спрощення та здешевлення процедур експорту українського зерна». Зокрема у листі, текст якого наведений на інтернет-сайті УЗА, йдеться про наступне.

У 2008 році аграрії України зібрали 53 мільйони тонн зернових при внутрішній потребі держави в 27 мільйонів тонн та перехідних залишках близько 6,5 мільйонів тонн. Таким чином, об'єми зерна, які би могли піти на експорт за балансом, складають близько 26 мільйонів тонн. Станом на 16.01.09 року фактично експортовано 13,3 мільйони тонн.

На даний час, ЄС збільшив мита у зв'язку з великою пропозицією зерна у країнах ЄС, Єгипет заявив про те, що не буде купляти українську пшеницю до нового врожаю, мотивуючи своє рішення низькою якістю української пшениці. Основний конкурент України – Росія приймає комплекс заходів щодо стимулювання експорту зерна. Таким чином, складається ситуація, яка може призвести до різкого падіння українського експорту зерна і при негативному сценарію розвитку подій Україна може вийти на 01.07.2009 з перехідними залишками зерна близько 20 мільйонів тонн. Катастрофічність такого сценарію для аграрного сектору держави не треба пояснювати.

Таким чином, необхідно терміново прийняти державні рішення, щодо стимулювання експорту зерна, для чого забезпечити ефективне функціонування Робочої групи по ринку зерна при Кабінеті міністрів України, на якій терміново розглянути пропозиції УЗА:

1. Мінфіну та ДПА забезпечити повне погашення заборгованості по ПДВ станом на 01.02.2009 компаніям-експортерам зерна, членам УЗА, та запровадження з 01.02.2009 року практики повернення ПДВ експортерам зерна в місячний термін;

2. Мінекономіки, Мінагрополітики, Міністерству транспорту та зв'язку, Антимонопольному Комітету проаналізувати вартість послуг і економічне обґрунтування тарифів та додаткових зборів на послуги Укрзалізниці, портових зборів, карантину рослин, ветеринарної служби, санепідемстанції та державної хлібної інспекції з метою їх значного зниження, з урахуванням падіння цін на зерно на світових ринках у 2-3 рази. Розглянути можливість повернення розміру тарифів до рівнів, які були на 1 січня 2008 року.

3. Мінекономіки, Мінагрополітики, Мінфіну розглянути можливість субсидування експорту зерна та видачі Україною зв'язаних кредитів країнам-імпортерам за умови придбання цими країнами українського зерна.

4. Міністерству закордонних справ України суттєво активізувати роботу щодо пошуку каналів збуту українського зерна. Особливо звернути увагу на фактичній забороні закупівлі українського зерна Єгиптом та Євросоюзом.

5. Мінекономіки, Мінагрополітики, Мінфіну, МЗС завершити процедури приєднання України до Міжнародної Ради по Зерну (Лондон) та активізувати роботу щодо реалізації українського зерна в рамках програм ООН.

6. Мінагрополітики, Міністерству транспорту та зв'язку терміново розглянути питання та надати дозвіл на виконання дноглиблювальних робіт в межах орендованих земельних ділянок ТОВ СП «НІБУЛОН» (м.Миколаїв), за умови виконання цих робіт за кошти товариства. ■

Російський зерновий ринок зміцнює ціни на пшеницю

НА ЗЕРНОВОМУ ринку в Європейській частині Росії на минулому тижні спостерігалася тенденція до зміцнення цін на пшеницю 3, 4 і 5 класу, і фуражний ячмінь. Нині середня ціна на продовольчу пшеницю 3 класу становить:

– для Європейської частини Росії – 4899 руб./т.;

– Азіатської частини Росії – 5406 руб./т.

Середня ціна на фуражну пшеницю 5 класу становить:

– Європейська частина Росії – 2966 руб./т.;

– Азіатська частина Росії – 3871 руб./т.

Усього з Росії експортовано в 2008/2009 маркетинговому році 12703 тис. тонн (пшениці – 11157 тис. тонн, ячменю – 1535 тис. тонн, жита – 11 тис. тонн), зокрема в грудні 1813 тис. тонн (пшениці – 1406 тис. тонн, жита – 2 тис. тонн, ячменю – 405 тис. тонн).

Експорт зерна з 1 по 20 січня ц.р. склав 570 тис. тонн, зокрема пшениці – 511 тис. тонн, ячменю – 59 тис. тонн.

За інформацією Мінсільгоспу РФ

Біржові торги ф'ючерсними контрактами на пшеницю в Росії на Національній товарній біржі за 29 січня 2009 року

Ф'ючерсний контракт	Ціни угод *				Розрахункова ціна *	Зміни розрах. ціни *	Ціни котирувань *		Обсяг	
	відкр.	мін.	макс.	закр.			краща купівля	кращий продаж	кіл-ть угод	RUB
EXW пшениця кл.3 Січень '09	4889	4889	4891	4889	+ 4890	+159	4889	4891	8	8264100
EXW пшениця кл.3 Березень '09	5150	5150	5199	5180	+ 5175	+96	5150	5199	10	28927275
EXW пшениця кл.3 Травень '09	5250	5250	5332	5290	+ 5289	+125	5250	5332	10	29563235
EXW пшениця кл.4 Січень '09	4693	4691	4693	4693	+ 4692	+157	4691	4693	8	7929480
EXW пшениця кл.4 Березень '09	4940	4940	5104	5015	+ 5015	+125	4940	5104	10	28035475
EXW пшениця кл.4 Травень '09	5020	5020	5131	5075	+ 5073	+112	5020	5131	10	28355795
EXW пшениця кл.5 Січень '09	2930	2930	2930	2930	+ 2930	+30	2930	2930	2	380900
EXW пшениця кл.5 Березень '09	2975	2975	2975	2975	+ 2975	+35	2975	2975	2	386750
EXW пшениця кл.5 Травень '09	3030	3030	3030	3030	+ 3030	+40	3030	3030	2	393900
FOB експ. пшениця Січень '09	186,5	186,5	191,0	189,0	+ 190,1	+5	186,5	191,0	12	24861981
FOB експ. пшениця Березень '09	193,0	193,0	202,2	197,0	+ 199,9	+7	193,0	202,2	12	29867305
FOB експ. пшениця Травень '09	194,0	194,0	203,0	198,0	+ 200,8	+8	194,0	203,0	12	30013606

*EXW – ціни в RUB/тонну, без ПДВ. Поставка з елеватора, Південний ФО РФ;
FOB – ціни в $/тонну, з ПДВ. Порт відвантаження – Новоросійськ

За даними AgroNews.ru
Довідково: за курсом НБУ на 29.01.2009 року 1 RUB = 0,22200 грн.

В Аргентині надзвичайний стан

АРГЕНТИНА, один з найбільших виробників і експортерів продовольства, 27 січня 2009 року оголосила надзвичайний стан у сільському господарстві через посуху, повідомляє ІА «Інтерфакс» з посиланням на BBC.

Від березня 2008 р. Аргентину спіткала найсильніша посуха. Через неї поголів'я худоби в країні скоротилося на 800 тис. голів. У провінції Ентре-Ріос було знищене 90% посівів пшениці. Попередні збитки від цього стихійного лиха оцінюються в $4 млрд.

У вівторок, повідомляє інформаційне агентство Пренса Латіна, уряд Аргентини оголосив про проведення засідання надзвичайної Національної комісії з сільського господарства. На ньому обговорювався перелік заходів протистояння посусі, що стала найважчою в останні 70 років. До будівлі міністерства сільського господарства країни запрошено представників міністерств внутрішніх справ і економіки, Центрального банку, працівників метеослужб провінцій, щоб обговорити термінові заходи у зв'язку з тривалою відсутністю дощів і браком води.

Президент Аргентини Кристина Фернандес підписала указ про оголошення надзвичайного стану в усій країні, згідно з яким строком на один рік відміняється сплата податків на доходи і майно для постраждалих селян.

Голова держави також відмінила сплату податків при перевезенні худоби і урожаю зернових культур.

Світовий банк збільшить кредитування в агросекторі

СВІТОВИЙ банк готовий збільшити річні обсяги кредитів, що виділяються на розвиток сільського господарства і виробництво продуктів харчування з $4 млрд до $6 млрд на період до 2010 р. включно. Про це керівництво банку заявило на самміті «Забезпечення продовольчої безпеки для всіх», що відбувся в Мадриді, повідомляє Центр новин ООН.

До липня 2009 р. Світовий банк планує затвердити нові проекти по розвитку сільського господарства і механізмів соціального захисту малозабезпечених на загальну суму майже в $4 млрд.

Крім того, планується виділити ще $1 млрд на розвиток приватних агрофірм через Міжнародну фінансову корпорацію, яка є установою Світового банку, що сприяє розвитку підприємств приватного сектора.

За інформацією biz.liga.net

Аграрний неоколоніалізм

ЗВАЖАЮЧИ на брак продуктів харчування, що посилюється, деякі арабські країни вдаються до незвичних заходів. Як пише німецька «Suddeutsche Zeitung», на арабському півострові лише 1% площ придатний для вирощування агрокультур. Для того, щоб прогодувати власне населення, виникає нова форма колоніалізму - аграрного.

Так, одна фінансова компанія з Об'єднаних Арабських Еміратів нещодавно придбала майже 330 тис. га орної землі в Пакистані. Недивно, що у бідних країнах Азії і Африки з родючими землями «нафто-доларам» завжди раді. Обом сторонам покупка землі вигідна: інвестори можуть безперешкодно вивозити свою сільгосппродукцію, навіть в разі заборони на експорт рису; натомість, Емірати надають Пакистану значну фінансову допомогу.

Китай також останнім часом забезпечує собі землі для вирощування сільгосппродукції в Південній Америці і Азії.

Особливості торгового тижня на біржах США

МИНУЛОГО тижня, за інформацією U.S. Wheat Associates, ф'ючерси на пшеницю коливалися в ціні, але закінчився тиждень підйомом, який спричинило поліпшення експортних продажів, а також посушливі умови в західному поясі вирощування озимої пшениці (HRW). За тиждень найближчі березневі ф'ючерси у Чикаго додали 5 центів за бушель (*$1,84/MT – ред.*), в Канзасі піднялися на 2 центи, в Міннеаполісі – на 8 центів до $6,61/bu. Ф'ючерси по кукурудзі стійко трималися на рівні $3,91/bu, а соєві боби втратили в ціні 11 центів за бушель до $10,09/bu.

Комерційні продажі за тиждень склали об'єм торгів на рівні 410,3 тис. метричних тонн (MT), що майже в 5 разів більше порівняно з попереднім тижнем (87,9 тис. MT) і більш ніж удвічі перевищує середнє значення за 4 останні тижні.

Продажі ярої пшениці (HRS) становили 178,5 тис. MT, найбільш помітними були великі закупівлі з Японії (40 тис. MT), Тайваню (55 тис.) і Філіппін (60 тис.).

Не включена до звіту комерційних продажів за цей тиждень відміна постачання 356 тис. MT до Нігерії. Докладної інформації про це немає.

Уряд Аргентини знизив свою оцінку виробництва пшениці з 9,0 млн MT минулого місяця до 8,3 млн MT, що набагато нижче за оцінку USDA в 9,5 млн MT.

Dow Jones повідомила, що уряд США відхилив велику кількість заявок на експорт пшениці з метою забезпечення внутрішніх постачань, і не може дозволити експорт більший, ніж 1,2 млн MT.

Долар на цьому тижні продовжує зростати по відношенню до основних валют, подолавши найвищі значення курсу за останні 6 тижнів по відношенню до євро і за останні 23 роки по відношенню до англійського фунта.

США. Ціна ф'ючерсних контрактів на 23 січня 2009 року

Біржа (зернові)	Березень '09			Травень '09		Липень '09		Вересень '09		Грудень '09	
	$/MT*	$/буш	зміни, $/буш	$/буш	зміни, $/буш	$/буш	зміни, $/буш	$/буш	зміни, $/буш	$/буш	зміни, $/буш
CBOT Чикаго (Пшениця SRW)	214,12	5,828	0,045	5,955	0,048	6,063	0,040	6,293	0,048	6,513	0,050
KCBT Канзас Сіті (Пшениця HRW)	224,32	6,105	0,015	6,213	0,013	6,310	0,013	6,410	0,003	6,578	0,008
MGE Міннеаполіс (Пшениця HRS)	242,78	6,608	0,080	6,525	0,038	6,503	0,005	6,585	-0,010	6,708	-0,003
CBOT Чикаго (Кукурудза)	143,48	3,905	-0,005	4,015	-0,003	4,120	-0,005	4,223	-0,010	4,360	-0,008
CBOT Чикаго (Соєві боби)	Березень '09			Травень '09		Липень '09		Серпень '09		Вересень '09	
	370,74	10,090	-0,110	10,163	-0,128	10,233	-0,153	10,140	-0,180	9,810	-0,220

* 1 MT (тонна метрична) пшениці та соєвих бобів = 36,74 бушеля
1 MT (тонна метрична) кукурудзи = 39,37 бушеля

За даними U.S.WHEAT ASSOCIATES

США. Ставки океанського фрахту на 23 січня 2009 року, $/тонну

Район експорту	Район імпорту	«Handy» 25-30 тис.тонн	«Handymax» 40-46 тис.тонн	«Panamax» >54 тис.тонн
Мексиканська затока	Мексика (Веракруз)	12	10	
	Захід Південної Америки (Перу/Еквадор)	19		
	Північ Південної Америки (Колумбія)	14		
	Схід Південної Америки (Бразилія)	19		
	Західна Африка (Нігерія)	41		
	Східне Середземномор'я (Італія)	23		
	Західне Середземномор'я (Марокко)	20		
	Близький Схід (Єгипет)			14
	Японія		28	25
Атлантичне узбережжя	Північ Південної Америки (Венесуела)	21		
	Західна Африка (Нігерія)	45		
	Близький Схід (Єгипет)			13
ріка Св.Лаврентія	Північ Південної Америки (Венесуела)	23		
	Європа (Роттердам)	18		
	Близький Схід (Єгипет)			29
Великі Озера	Східне Середземномор'я (Італія)	28		
	Західне Середземномор'я (Іспанія)	26		
	Європа (Роттердам)	23		
	Західна Африка(Марокко/Алжир)	28		
Північно-Західне Тихоокеанське узбережжя	Захід Південної Америки (Перу/Еквадор)	19		
	Близький Схід (Єгипет)			34
	Східна Африка (Джибуті/Момбаса)		50	
	Південна Азія (Індонезія/Філіппіни)		22	17
	Тайвань		21	18
	Південна Корея		22	17
	Японія		19	15

* Ставки фрахту на Великих Озерах наведені для суден типу «Lakers» (18 тис.тонн)

За даними U.S.WHEAT ASSOCIATES

НОВИНИ ФОНДОВОГО РИНКУ ■ Компанії українського аграрного сектору

Лендком

Ринкова вартість акцій, GBP

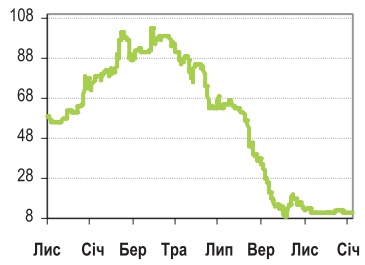

Джерело: Bloomberg

АГРОПРОМИСЛОВА компанія «Лендком», що зареєстрована у Великобританії та має активи і веде бізнес в Україні, підбила підсумки своєї діяльності у 2008 році. У пресрелізі компанії зазначається, що за останні півроку під впливом економічної та фінансової кризи кон'юнктура ринку та умови ведення агропромислового бізнесу значно змінились як в Україні, так і в світовому вимірі. У зв'язку з цим «Лендком» переглянув свої інвестиційні та операційні плани на найближчі роки.

Так, замість агресивного збільшення земельного банку компанія починає поліпшення його структури з метою зменшення операційних і фінансових витрат та збільшення ефективності використання землі. Планується, що протягом року банк землі зменшиться до 75 тис. га у порівнянні з нинішніми 115 тис. га. Більш того, за рахунок вільних коштів та за умов законодавчого врегулювання питання, «Лендком» планує викупати землі, що знаходяться на даний час у довгостроковій оренді. Також не виключається придбання деяких агропідприємств, які будуть відчувати серйозні фінансові проблеми в умовах кризи, за вигідними цінами.

Також будуть значно скорочені витрати за іншими статтями. Наприклад, кількість постійно працюючих співробітників вже знижена на 350 осіб, або на 30% від загальної кількості. Також буде скорочена половина персоналу, що є нерезидентами або працюють у центральному офісі у Великобританії. Вирішено не виплачувати ніяких бонусів та премій за підсумками 2008 року. Щодо інвестицій, то як і повідомляла компанія раніше, весь обсяг, запланований на 2009 рік, був витрачений на розширення бізнесу минулого року, і тому на цей рік не заплановано нових капітальних вкладень взагалі.

Компанія сподівається на отримання суми, еквівалентній біля 10 млн доларів США від України у межах відшкодування експортного ПДВ, хоча цей процес дещо затягнувся у часі (отримання коштів очікувалося у першій половині минулого року). Зазначені кошти мають піти на викладені вище програми. Готівка ж, яка знаходиться зараз у розпорядженні фірми, здебільшого номінована у британських фунтах стерлінгів та доларах США, що значно зменшує втрати компанії від девальвації гривні та сприятиме зниженню її майбутніх витрат.

Також повідомляється, що у другому півріччі 2008 року було засіяно 31 тис. га під озимі, з них 14,25 тис. га прийшлося на пшеницю, решта землі пішла під соняшник. Не засіяні цієї осені 25 тис. га допоможуть компанії значно знизити витрати у новому сезоні. Що ж до врожаю минулого року, то станом на середину січня весь соняшник вже реалізований, при цьому половина врожаю була продана за наперед визначеною ціною у 540 доларів США, а інша половина – за ринковими цінами. Також вже реалізовано половина запасів пшениці, а решта планується до продажу у короткі терміни.

Цього року акції «Лендком» (код ЦП LKI LN), що обертаються на альтернативному майданчику AIM Лондонської фондової біржі, коливалися у вузькому коридорі 10,75-12,25 фунтів стерлінгів і тому їх ціна з початку року майже не змінилася. Проте, вона продовжує знаходитись біля свого історичного мінімуму у 9,5 фунтів стерлінгів, досягнутого наприкінці жовтня. Навіть компанія Recognia, відома своїми дослідженнями з технічного аналізу фінансових ринків, опублікувала в Bloomberg попередження про можливе продовження ведмежого тренду для акцій «Лендкому». Нагадаємо, що минулого року ціна впала на 82%, а від свого піку у 101 фунт стерлінгів – на 89%, або майже у дев'ять разів.

MCB Agricole

Ринкова вартість акцій, EUR

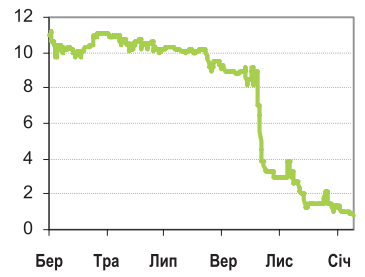

Джерело: Bloomberg

КОМПАНІЯ MCB Agricole Holding, що володіє в Україні компанією «Укрзернопром Агро», під час семінару, який зібрав 30 сільгосппідприємств холдингу, підбила підсумки виробничої діяльності в 2008 році, а також окреслила першочергові завдання на поточний рік в умовах економічної кризи.

Підприємствами холдингу було зібрано майже 240 тис. тонн зернових, що більше минулорічного показника у три рази. У значній мірі це було досягнуто за рахунок збільшення банку землі в оренді на 30 тис. га, або на 43%, до 100 тис. га, порівняно з груднем 2007 року, а також за рахунок поліпшення показників врожайності основних культур. Посівні площі під озимі культури врожаю 2009 року також значно зросла: до 60 тис. га, тобто у півтора рази. Як зазначає компанія, всі посіви застраховані та знаходяться в ідеальному стані.

Цього тижня ціни на глобальні депозитарні розписки (GDR) на акції MCB Agricole (код ЦП 4GW1 GR), що котируються на Франкфуртській фондовій біржі, впали ще на 25% до нового історичного мінімуму у 0,75 євро. З початку року ціна знизилась вже у 2,8 рази з позначки 2,1 євро. Це тільки підсилює думку, що інвестори не вірять у перспективи компанії на короткостроковому відрізку часу, адже з початку котирувань компанії на біржі з березня минулого року до кінця грудня її GDR втратили 81% своєї вартості. Загальне ж падіння вартості компанії на сьогодні становить 93%.

• **Партнер рубрики «Цінні папери та фондовий ринок» – Інвестиційна компанія «СІНКОМ КАПІТАЛ»** • www.sincome.kiev.ua

ЦІННІ ПАПЕРИ ■ Вартість акцій публічних компаній АПК України станом на 29 січня 2009 року

Компанія	Біржа	Код ЦП	Валюта	Ціна купівлі	Ціна продажу	Остання ціна	Ринкова капіталізація, млн.	Зміна за тиждень	Зміна з початку року
Астарта Холдинг	Варшава	AST PW	PLN	8,07	8,20	8,11	200,00	-6,2%	-26,3%
Дакор	ПФТС	DAKOR UZ	UAH	40,00	60,00	55,00	285,71	0,0%	0,0%
Кернел Холдинг	Варшава	KER PW	PLN	15,50	16,24	15,50	1 065,49	1,6%	26,0%
Креатив Груп	Франкфурт	4C8A GR	EUR	0,75	0,75	0,80	8,20	0,0%	6,4%
Ленд Вест	Франкфурт	4K1A GR	EUR	2,29	2,30	2,30	28,75	0,0%	0,0%
Лендком	Лондон	LKI LN	GBP	11,00	12,00	11,50	22,00	7,0%	4,5%
Миронівський хлібопродукт	Лондон	MHPC LI	USD	2,00	3,70	3,75	415,31	-6,3%	15,4%
Миронівський з-д круп та комбікормів	ПФТС	MZKK UZ	UAH	0,20	1,70	1,00	152,00	5,6%	-15,6%
Мрія Агро	Франкфурт	MAYA GR	EUR	5,48	7,90	7,30	155,13	21,7%	21,7%
MCB Agricole	Франкфурт	4GW1 GR	EUR	0,46	0,74	0,75	14,62	-25,0%	-64,3%
Сінтал	Франкфурт	SNPS GR	EUR	4,93	6,67	5,80	191,06	0,0%	0,0%
УкрРос	Франкфурт	36U1 GR	EUR	0,86	0,95	0,95	10,09	-5,0%	-36,7%

За даними ІК «СІНКОМ КАПІТАЛ»

■ ІНВЕСТИЦІЇ & КОМПАНІЇ

Компанія Wilmar International Limited (Сінгапур) – провідна агропромислова група в Азії, яка є співзасновником української «Дельта Вілмар СНД» (переробка, перевантаження та виробництво тропічних олій та жирів), оголосила, що її дочірня компанія PPB Oil Palms Berhad отримала сертифікат від консорціуму Roundtable for Sustainable Palm Oil (RSPO – Круглий стіл по збалансованому і раціональному розвитку індустрії пальмової олії). Сертифікат було видано трьом млинам, спільна виробнича потужність яких становить 123 000 метричних тонн сирої олії на рік. Сировина, яка використовується вказаними млинами, поступає з чотирьох плантацій загальною площею 19,4 тис. га, які розташовані в штаті Сабах в Малайзії.

Довідка. RSPO – добровільна система сертифікації. Її метою є сприяння збалансованому розвитку індустрії пальмової олії, враховуючи економічні, екологічні та соціальні аспекти виробництва продукції.

В планах компанії Wilmar отримання протягом наступних чотирьох років сертифікату RSPO для всіх своїх млинів.

* * *

Компанія АМАКО запрошує сільськогосподарських виробників відвідати свій стенд на виставці «ІНТЕРАГРО 2009», яка відбудеться 4-6 лютого 2009 року в Києві (*докладніше про виставку див. на стр.16*). На виставковому стенді компанії відбудеться прем'єрна для України демонстрація новинок іноземної сільгосптехніки: відвідувачі зможуть побачити трактор Massey Ferguson 8600 і комбайн Massey Ferguson Centora.

Крім того, 5 лютого в 12:00 на стенді компанії АМАКО відбудеться церемонія нагородження учасників конкурсу «Кращий господар 2008», який проводився спільно з телепрограмою «Сільський час» (ТРК «Ера»).

* * *

Полтавський олієекстракційний завод «Кернел Груп» частково переведено на опалювання лушпинням соняшнику. Про це повідомив начальник головного управління промисловості і розвитку інфраструктури Полтавської ОДА Тарас Ткаченко. За його словами, за рахунок цього економиться 20 тис. м^3 газу на добу.

Коли хліб усьому голова, криза відступає

ВИРОБНИЧНИКИ ■ Насінництво та молочне скотарство як основні перспективні напрями визначила для себе Агрофірма «Нива», що на Чернігівщині, щоб не лише вистояти за теперішніх складних економічних умов, а й продовжувати розвиватися.

Якісне насіння ніколи ціни не втратить

РЕПРОДУКЦІЙНИМ насінництвом ЗАТ «Агрофірма «Нива» займається з 2003 року. На думку директора господарства **Григорія Супруна**, насінництво – дуже вибаглива, але надзвичайно цікава справа. Та щоб займатися оригінальним насінництвом, треба було напрацювати досвіду, придбати техніку, визначитися з технологіями, з сортами, віднайти постійних споживачів тощо. У цьому напрямку господарство наполегливо працювало, і як результат – торік було укладено ліцензійні угоди з Інститутом фізіології рослин і генетики НАН України й Носівською державною сортодослідною станцією щодо вирощування насіння оригінальних сортів озимої і ярої пшениці. Насіння ярого ячменю голандської селекції господарство виробляє для ТОВ «Деснагрейн», яке є одним з лідерів виробництва солоду в Україні.

Приємно те, що уже в 2008 році господарство отримало очікувані результати. В умовах півдня Чернігівщини усі п'ять сортів пшениці інтенсивного типу, надані Інститутом фізіології рослин і генетики, дали врожайність від 7 до 9 тонн/га.

– Усі ці сорти – Смуглянка, Подолянка, Зимоярка, Фаворитка і Золотоколоса – брендові, – говорить Григорій Супрун. – Ячмінь ми сіяли іноземної селекції і отримали урожайність 6,0-7,6 тонн/га.

Керівник «Ниви» навмисне наводить урожайність у тоннах з гектара, як це робиться в усьому світі. Адже зі вступом до СОТ нам слід би відійти від дідівських показників у центнерах.

– Ми завжди виходимо з економічної доцільності, адже все у себе не застосуєш, – веде далі Григорій Іванович. – Тому, виходячи з власних можливостей, кілька років тому ми обрали молочне скотарство і насінництво як пріоритетні напрямки і почали їх розвивати.

Тож збільшили кількість площ у обробітку майже до 4 тисяч га, взяли кредити і придбали нову техніку, звели нові корпуси на молочнотоварній фермі. За рахунок хорошого цьогорічного врожаю гадали розрахуватися за кредитами й поступово перейти на власні обігові кошти... Однак нинішня фінансова криза суттєво скоригувала плани «Ниви». Водночас, каже Г.Супрун, якби усе було так просто, мабуть не було б так цікаво працювати, шукаючи виходи із ситуації, що склалася.

– Наприклад, у насінництві для якісного результату потрібні хороші попередники – а це бобові культури та цукрові буряки. Ми маємо чималий досвід у вирощуванні буряків, вже понад 20 років, чим надзвичайно пишаємося. В цьому сезоні після падіння цін на зернові саме за рахунок реалізації цукру, отриманого за давальницькою схемою, ми погасили кредитну заборгованість і виплатили людям зарплату.

Той, хто вирощує цукрові буряки, знає, яка це надзвичайно доцільна культура і у структурі сівозміни, і для тваринництва. Від неї не можна просто взяти та й відмовитися, переконаний керівник «Ниви». Тому в господарстві належним чином підготували площі під весняний посів цукрових буряків, але об'єми залежатимуть від подальшого розвитку подій на споживчому ринку. Бо за нинішніх цін на газ невідомо, як в наступному році працюватиме бурякоцукрова промисловість. Але у будь-якому випадку, вважає Г.Супрун, галузь не можна поховати, бо це не тільки робочі місця на селі, а й якісний продукт харчування, відомо де, ким і з чого зроблений.

Від глибокої оранки у агрофірмі «Нива» відмовилися вже років зо п'ять. Застосовують мінімальні технології обробітку ґрунту вітчизняною й імпортною сільгосптехнікою. Вироблене сортове насіння є максимально адаптованим до можливостей середньостатистичного господарства регіону та максимально розкриває всі генетичні можливості сорту.

Панове-козаки, не топчіть жито!

– «НУЛЬ» (*No-Till – прим.ред.*) в моєму розумінні – це вершина технологій і досконалості ведення сільського господарства, – вважає Григорій Іванович. – Тут необхідна зовсім інша техніка. Потрібно повністю вирівняти поля, позбутися бур'янів, застосовувати спеціальні методи боротьби зі шкідниками, особливо гризунами. Ми стали прихильниками мінімальних технологій. Торік цукрові буряки сіяли без плугів і отримали врожайність до 80 т/га. В принципі для нас перехід на нульові технології є справою часу.

Григорій СУПРУН

Однак у «Ниві» стикнулися із зовсім несподіваною проблемою. Здогадайтесь, хто на сьогодні становить найбільшу загрозу для цих технологій? Браконьєри! Вони вважають себе мисливцями, але полюють на зайців чи лисиць на «Джипах». Для полювання обирають саме вирівняні під «нульовку» поля, бо на глибокій оранці можна так вскочити, що й коліс не добереш. Загнана тварина божеволіє від такого переслідування, кидається в різні боки... Те, на що перетворюється засіяне поле після такого полювання, важко змалювати. Вчинки таких людей – це просто варварство, бідкається керівник господарства.

Дійна корова – джерело прибутку

З РОКУ в рік потреба у якісному молоці зростає. До того ж сьогодні постійно говорять про біогазові установки, відновлювані джерела енергії. Тому другим стратегічним напрямом розвитку господарства обрали саме молочне скотарство.

Молочне скотарство – традиційне для «Ниви». За 15 км від ферми знаходиться Лосинівський маслосирзавод, з яким у агрофірми за 10 років співпраці склалися по-справжньому партнерські стосунки. Цікаво, що на фермі працюють переважно чоловіки.

– Зараз розбудовуємо комплекс з безприв'язним утриманням ВРХ. Спочатку доведемо дійне стадо до 600 голів, згодом до 800. Як верхня межа – 1000 корів, – ділиться планами Г.Супрун. – Маємо нові силосні споруди, свій мінікомбікормовий завод. Зараз усе поголів'я ВРХ становить 700 голів, утримується у відкритому загоні з теплою підстилкою та кормовим столом. Поки триває розбудова, ми робимо ставку на місцеве поголів'я. Коли досягнемо певних показників, будемо думати про високопродуктивне племінне.

Для здійснення цих планів у господарстві провели реконструкцію існуючого корівника, побудували ще один та звели нові корпуси з переходами для доїльного залу і пологового відділення. Обладнання і технології, що збираються запроваджувати, побачили у Корпорації «Агро-Союз». Відправили туди людей на навчання, замовили таке ж, як у них, доїльне обладнання преміум-класу виробництва американської компанії «Baumatic».

Для потреб тваринництва спорудили нову артезіанську свердловину, яка відповідає усім стандартам питної води та має запас міцності щодо обсягів водопостачання. Планують в поточному році запустити об'єкт, прокласти водогін на ферму і водночас – на село, адже там водогону досі немає.

– У свинарстві ми взяли усе краще, що побачили торік у Данії. Звичайно, данська система утримання у повному обсязі нам поки що не по кишені. Тож ми порахували й впровадили елементи, що дають максимальне здешевлення утримання, так би мовити, в економ варіанті: ввели комбікормовий раціон і встановили автоматизовану систему поїння. Переводимо свиней у літні табори. І свинину тепер маємо першокласну, – з гордістю розповідає Григорій Іванович. – Щоправда, свиноферма забезпечує лише наші внутрішні потреби: м'ясо для їдальні господарства, двох шкіл, та поросят для утримання населенням. На промислову реалізацію поки не розраховуємо.

Кризою життя не закінчиться

НАОСТАНОК Григорій Супрун розповів про своє ставлення до фінансово-економічних негараздів, які охопили наразі не лише далекі країни, а й вітчизняні галузі економіки. Його розповідь, на нашу думку, надає надзвичайний заряд оптимізму та надихає до роботи.

– За ті понад 20 років, що я працюю у сільському господарстві, ми пережили кризу і з цукровими буряками, і з молоком, і з кукурудзою та зерновими культурами. Але у будь-якому випадку, якщо є продукт, за нього якщо не сьогодні, то завтра можна вторгувати гроші та нагодувати людей. А з нічого нічого й не отримаєш – якою б не була ціна. Тому треба не опускати руки, а працювати.

Криза допомогла нам виявити більшість ненормальних явищ, які мали обов'язково минутися. Адже це нонсенс, коли класний механізатор розраховується з роботи і їде за легкими грошима у місто працювати охоронцем. Тепер він повертається назад у село. Люди завжди хотітимуть їсти, тому йому буде де працювати і чим прогодувати сім'ю.

Сьогодні в Агрофірмі «Нива» 169 працюючих, більшість з яких – у тваринництві. Плинності кадрів немає, бо рівень заробітної плати непоганий. Працівникам забезпечені всі соціальні виплати, надається пільгове харчування, безвідсоткове кредитування. Аби здолати кризу працюють над оптимізацією витрат, але людей скорочувати не збираються. Навпаки, із збільшенням кількості орендованих земель, збільшенням виробництва молока, знадобляться додаткові робочі руки.

Такий підхід Григорія Супруна до справи належним чином оцінила і держава: у 2008 році Указом Президента України директору «Ниви» присвоєно почесне звання Заслуженого працівника сільського господарства України.

Артем Житков

ДО ВАШОЇ УВАГИ

Шановні колеги!

Вітчизняним аграріям – виробникам, дослідникам і науковцям – потрібно відкрито і фахово відстоювати власні інтереси як у владних кабінетах, так і на широкий загал – через впливові фахові ЗМІ. Наше видання – одне із них.
«АГРОПРОФІ» має власний інтернет-сайт www.agroprofi.com.ua, де знаходиться архів усіх попередніх номерів. Газета анонсується щотижня на телебаченні в програмі «Аграрна країна». Бере участь у профільних виставках і конференціях в Україні та закордоном, готує англомовні дайджести до міжнародних заходів.
«АГРОПРОФІ» надає можливість відверто виступати на своїх сторінках, подавати різні точки зору.

«АГРОПРОФІ» за підтримки провідного вітчизняного наукового закладу у галузі створення та впровадження нових сортів сільгоспкультур – Інституту фізіології рослин та генетики НАН України, започатковує нову сторінку «НАУКУ – У ВИРОБНИЦТВО», де подаватиметься інформація про інноваційні наукові розробки в галузі сільського господарства, практичний досвід їх застосування та економічний ефект від широкого впровадження. Крім того, провідні науковці країни матимуть змогу донести власну точку зору з багатьох питань розвитку аграрної галузі.
Тож пропонуємо вам сприяти розширенню читацької аудиторії газети «АГРОПРОФІ», а також залучати наших журналістів до популяризації вашої діяльності, висвітлення заходів тощо.

Випробовуємо сорти та гібриди на станції, найкращі впроваджуємо у виробництво

ДОСЛІДНИКИ За сприятливих погодно-кліматичних умов на чорноземах Кіровоградщини є можливість вирощувати рекордні врожаї сільгоспкультур. Однак влітку тут дошкуляє посуха, яка є основним фактором формування врожаю, а взимку – сильні морози без снігового покрову або льодова кірка. Отримувати ж прогнозовані врожаї в умовах цієї зони ризикованого землеробства допомагають нові високопродуктивні сорти зернових, зернобобових, технічних та олійних культур, які випробовує і репродукує Кіровоградська ДСДС, що в Ульяновському районі Кіровоградської області.

– НІКОЛИ не потрібно шкодувати гроші на сортозміну, високопродуктивне насіння, адже новий сорт за однакових технологічних витрат – це додатково 15-20% приросту врожаю, – впевнений директор сортодослідної станції **Микола Зубрейчук**. – Наші господарники постійно несуть витрати на обробіток ґрунту, міндобрива та засоби захисту рослин, технологічні операції по догляду за посівами. Проте, коли йдеться про новий сорт, високопродуктивне насіння, дуже часто прагнуть зекономити.

Копітка робота

КОЖНИЙ сорт, занесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, перш за все проходить чимало іспитів. Спочатку це державне сортовивчення сортів – кандидатів на придатність до поширення. Потім – післяреєстраційне сортовивчення сортів, найбільш поширених в даній кліматичній зоні. Одночасно сорт вивчається на ВОС-тест (відмінність, однорідність і стабільність сорту).

За результатами іспитів селекціонер може отримати патент на свій сорт, який в подальшому гарантує захист майнових прав інтелектуальної власності.

Наступним етапом є післяреєстраційне сортовивчення найбільш поширених сортів у даній грунтово-кліматичній зоні. Для дотримання чистоти експерименту на станції створюються максимально однакові умови вирощування для всіх сортів певної культури. Навіть насіння висівається в один день, а це робота від світанку і до заходу. Було таке, що за відсутності відповідної техніки висівали зерно і доглядали посіви повністю вручну. Але це вже історія. Цієї роботи ніхто не бачить, але саме завдяки їй Україна сьогодні з хлібом, упевнені сортодослідники.

Технологія сорту

САМЕ завдяки відповідальному ставленню до кінцевого результату Кіровоградська ДСДС відома і шанована серед агровиробників. Сортодослідна станція займається виробництвом елітного насіння.

– Новинки селекції, – говорить її директор, – купуємо з перших рук у селекційних установах.

Директор Кіровоградської ДСДС Микола ЗУБРЕЙЧУК та директор ІФРГ НАН України, академік Володимир МОРГУН

Практично всі господарства Ульяновського району, а також багато агровиробників Кіровоградщини, сусідніх областей – Черкаська, Одеська, Вінницька, Миколаївська, Полтавська, Дніпропетровська, навіть Харківська і Донецька – купують на посівну насіння на станції. До якісного насіння додається технологічна карта і супровід фахівців протягом усього періоду вегетації. Традиційними стали Дні Поля, на які приїжджає велика кагорта господарів не лише з Кіровоградської, а й із суміжних областей.

До людей на станції завжди уважне ставлення. І тут необхідний індивідуальний підхід. Комусь потрібний сорт, який за умов дотримання технологій дасть надвисокі врожаї; комусь потрібно «посіяти і зібрати» – зазвичай це дрібні фермери з малими площами. Першим пропонують інтенсивні сорти, другим – пластичні, що не потребують додаткових вкладень і дають стабільні непогані врожаї. Навіть якщо потрібен сорт з певною товщиною стебла – на солому – тут його також порадять. Зазначимо, що окрім насіння оригінальних сортів сільгоспвиробникам пропонують на станції технологію вирощування, адаптовану для кожного із запропонованих до реалізації сортів, неоціненні поради з власного досвіду досліджень і випробувань. Адже хто як не вони може найкраще знати характеристики сорту.

– Був навіть випадок, – розповідає Микола Зубрейчук, – коли змінивши норму висіву, рекомендовану оригінатором сорту, ми досягали значного збільшення врожайності. Безперечно, для отримання високих результатів потрібно дотримуватися і сівозміни, обирати найкращі варіанти попередників, добрив, ЗЗР.

Микола Зубрейчук:

«В кожному господарстві в структурі озимої пшениці має бути 20% морозостійких пластичних сортів, таких як Подолянка, Крижинка. Це забезпечить своєрідне страхування від неврожаїв»

До речі, впевнений директор станції, в Україні наразі незаслужено мало уваги приділяється гороху, а це – один з найкращих попередників під пшеницю. За науковими даними, він по собі залишає в грунті до 50 кілограмів легкозасвоюваного азоту на гектар. Тим більше, що зараз існують «стоячі» вусаті сорти, придатні до прямого комбайнування. До того ж ринок гороху за ціною стабільний з року в рік, на відміну, скажімо, від ріпаку або соняшнику.

Батьки і діти

ВПЕВНЕНОСТІ у сортах, що «пройшли» через станцію, додає господарникам і те, що їх «батьки»-селекціонери, періодично приїжджають подивитися на свої дітища. Традиційно опікуються своїми сортами представники іноземних селекціонерів з компаній Syngenta, Monsanto, Lemken, Oseva Praha-Maisadour Semences – приїздять подивитись на сходи, ознайомитись, як поводяться рослини в умовах переходу від півдня Лісостепу до півночі Степу. Із вітчизняних, нарікає Микола Зубрейчук, постійно приїжджають лише представники Інституту фізіології рослин і генетики НАН України. Був на станції і директор цієї установи, академік, Герой України Володимир Моргун. Хоча співпрацюють кіровоградці багато з ким: власні сорти тут випробовують Одеський селекційно-генетичний інститут УААН, Миронівський інститут пшениці ім.Ремесла, Інститут рослинництва ім.Юр'єва, м.Харків.

До речі, до «Інституту Моргуна» на станції дуже шанобливе ставлення, відзначає Микола Степанович: адже 30% відсотків сортів озимої пшениці, придатних до поширення в Україні, вийшли саме звідти, тож за 15 років інститут зробив дуже стрімкий крок у розвитку селекції цієї та багатьох інших сільгоспкультур.

Клубні парадокси

ПЛОЩІ в обробітку у станції невеликі – близько 1000 гектарів. З них – 981 га ріллі. Під сортовипробування відведено 110 га. Хоча й прийнято вважати, що високої рентабельності агровиробництва досягають лише великі господарства, тут цей принцип не працює. Адже собівартість вирощування культур за рахунок високої врожайності мають набагато нижчу, ніж в середньому по країні. Так, наприклад, собівартість вирощування пшениці становить 480 грн за тонну, соняшнику – 1100 грн/т, ячменю – 340 грн/т. А вирощене сортове насіння можна продати за добру ціну. Тож все, що станція пропонує до продажу, – випробувано на власних полях. І не лише випробувано, а й приносить гарантований прибуток.

На цю весну сільгоспвиробникам пропонують на станції насіння ярого ячменю сортів Геліос (шестирядний ячмінь для двох зон Степ-Лісостеп), Казковий – обидва від Селекційно-генетичного інституту УААН. Ячмінь сорту Соборний Миронівського інституту пшениці ім.Ремесла, районований по трьох природно-кліматичних зонах. Пшениця Рання-93 стабільно зарекомендувала себе на полях центральної кліматичної зони. Насіння гороху І репродукції сорту Готівський чеської селекції, та еліту відносно нового сорту Модус Харківського інституту рослинництва. Мали також насіння озимого ячменю сортів Луран і Зимовий, які уже до зернини розкуплені сільгоспвиробниками-сусідами.

Серед досягнень Кіровоградської ДСДС – і приналежність до «Клубу 100», куди входять господарства, які збирають врожаї у 100 і більше центнерів з гектара.

– Звісно, такої середньої врожайності в нашому господарстві немає, – пояснює пан Микола. – Але показники у 60-70 ц/га для нашої зони ризикованого землеробства – те саме, що для інших областей – 100. Тому нам і було запропоновано вступити до Клубу.

Значних результатів на станції досягають не в останню чергу і завдяки колективу, переконане керівництво. Постійно працюючих тут 110 чоловік, з урахуванням сезонних робітників в середньому 120 на рік. Колектив молодий і завзятий.

– Сортовипробуванням, мабуть, потрібно перехворіти, – вважає заступник директора **Тамара Газінська**. – Робота надзвичайно кропітка, але захоплююча та романтична. Варто лише сказати, що по закінченні екскурсії міських школярів ділянками станції 10 учнів з класу вирішили вступати до ВНЗ на агрономів – так захопили їх розповіді наших фахівців.

Павло Мороз

КІРОВОГРАДСЬКА ДЕРЖАВНА СОРТОДОСЛІДНА СТАНЦІЯ

пропонує для реалізації елітне насіння нових перспективних високоврожайних культур

ЯРИЙ ЯЧМІНЬ:
- **Казковий** еліта;
- **Соборний** еліта;
- **Геліос** еліта.

ЯРА ПШЕНИЦЯ:
- **Рання 93** еліта.

ГОРОХ:
- **Модус** еліта;
- **Готівський** І репр.

КУКУРУДЗА:
- **Комета**;
- **Аметист F1**.

СОНЯШНИК:
- **Фрагмент F1**.

ЯКІСТЬ ПЕРЕВІРЕНА ЧАСОМ

Кіровоградська ДСДС • с.Новоселиця Ульяновського р-ну Кіровоградської обл.
Тел./факс: (05259) 2-95-00, 2-95-02; тел. 2-73-32. Паспорт № 044 від 10.01.2004 р.

НОВИНИ З РЕГІОНІВ

Обласна конференція фермерів Волині

24 січня відбулася обласна конференція Асоціації фермерів та приватних землевласників Волині. Про ситуацію в області поінформував голова АФЗУ області Микола Собуцький. Серед іншого він наголосив на необхідності створення в області великого оптового ринку та мережі фермерських ринків, на яких сільгоспвиробники мали б можливість реалізувати свою продукцію без посередників. Зупинився він і на проблемах збуту сільськогосподарської продукції та зайнятості населення у сільській місцевості.

Голова Волинської облдержадміністрації Микола Романюк підтвердив, що область давно потребує створення оптового та мережі менших роздрібних ринків сільгосппродукції. Він запевнив, що на Волині триває активна робота щодо пошуків земельних ділянок для цих потреб: « Над цими питаннями працює спеціальна комісія, і до кінця року маємо їх вирішити. Обговорюються варіанти у Луцькому районі та Ковелі. В Луцьку ж організували роздрібний фермерський ринок, де виробники реалізовують продукцію без посередників, а значить дешевше».

Довідка: На потреби АПК в обласному бюджеті-2009 закладено понад 6 млн грн. З них один – для потреб фермерів-одноосібників.

За інф. прес-служби Волинської ОДА

Миколаївщина оцінила готовність

21 січня на Миколаївщині пройшла нарада присвячена підготовці до сільськогосподарських робіт у 2009 році, яку провів заступник голови облдержадміністрації Віталій Травянко.

Начальник Державної інспекції по захисту рослин області Володимир Майхрич повідомив про розробку обласної програми комплексної біологізації на 2009-2011 роки. Ця програма дасть змогу збільшити рівень екологічної безпеки сільськогосподарського виробництва.

Начальник Миколаївської обласної державної насіннєвої інспекції Володимир Олійник звернув увагу учасників наради на складну ситуацію, що склалася в Миколаївській області: при 95% забезпеченості внаслідок непрофесійних дій виробників лише 63% насіння придатне до засівання.

Начальник інспекції по нагляду за технічним станом машин та обладнання ОДА Іван Клименко доповів, що рівень готовності сільськогосподарської техніки до роботи недостатній: трактори – 63%, сівалки – 70,6%, культиватори – 69%, борони – 67,7% готовності.

За інф. прес-служби Миколаївської ОДА

Агрострахування в Україні. Здолати недовіру

ПЕРСПЕКТИВИ Агрострахування – річ в Україні відносно нова. І аграрії поки що ставляться до нього без ентузіазму. Чому так виходить, і як вивести цю ситуацію із глухого кута? Саме про це йшла мова на прес-конференції «Державна підтримка агрострахування – чи є вона цього року?»

Наталія Тарченко

ОРГАНІЗАТОРОМ заходу виступила Міжнародна фінансова корпорація (IFC). Ця організація саме займається проектом розвитку агрострахування в Україні. Фінансову підтримку програмі надає Канадське агентство міжнародного розвитку (CIDA). У заході взяли участь керівник Міжнародного інституту аграрних ризиків (США) доктор Майлз Воттс, керівник проекту Міжнародної фінансової корпорації (IFC) «Розвиток агрострахування в Україні» доктор Гарі Роше, директор департаменту державного регулювання та розвитку ринку фінансових послуг Держфінпослуг Ігор Приянчук, начальник відділу страхування і кредитування Департаменту фінансів Мінагрополітики Олександр Полещук, незалежний експерт українського ринку агрострахування Роман Шинкаренко.

Навіщо страхуватися?

МІЖНАРОДНА фінансова корпорація (МФК) у аналітичних документах щодо розвитку агрострахування сформулювала низку переваг цього виду страхового захисту – головного інструменту управління ризиками агровиробництва з метою зменшення негативного впливу погоди та зовнішніх чинників на його кінцеві результати. Ці переваги такі:

– краща, ніж традиційні види державної підтримки (на кшталт прямих виплат при настанні катастрофічних подій) допомога селянам; крім того, страхування допомагає позбутися суб'єктивного підходу при розподілі коштів;

– спроможне стимулювати вдосконалення технологій виробництва на рівні господарства в рослинництві та тваринництві;

– сприяє довірі кредитодавців, яка є необхідною передумовою для розширення сільськогосподарського виробництва;

– дає змогу забезпечити стабільний фінансовий стан сільськогосподарських підприємств у довгостроковій перспективі, тощо.

Чи подешевшає агрострахування?

ЦІКАВО, що в переліку учасників прес-конференції не було жодного представника страхових компаній – таким чином організатори намагалися досягти об'єктивності та неупередженості в поданні інформації.

Спочатку слово взяв **Олександр Полещук**. Він, зокрема, зазначив, що Мінагрополітики попри все виділяє гроші на програму зі зменшення вартості страхових платежів ще з 2005 року, на основі закону про Державний бюджет.

Так, в 2008 році на цей напрям було передбачено 200 млн гривень. Але програма, на жаль, не надто активно розвивалася. На то було кілька причин. Головна – в тому, що аграрії не довіряють страховим компаніям, бо вважають, що виплати за страховими випадками йдуть далеко не завжди. Договірні стосунки формуються таким чином, що страхові компанії завжди мають певні аргументи для того, щоб відмовити страхувальнику. З іншого боку – не у всіх аграрних підприємств є достатньо обігових коштів для того, щоб разово сплатити страхові премії.

Тому в середині року ця сума була скорочена до 100 млн. А до кінця року зняли ще близько 13 млн. Таким чином, запровадили план бюджетних асигнувань на рівні 88,7 млн. грн. Потім цих коштів стало ще менше – адже з жовтня 2008 року було офіційно визнано негативний вплив фінансової кризи на українську економіку. Тоді навіть ці гроші почали поступово скорочуватися, і за весь 2008 рік за цією програмою із Держбюджету надійшло 60,8 млн грн. За твердженням пана Полещука, майже всі ці гроші були використані.

У деяких областях України, зокрема, Вінницькій, Полтавській, Чернігівській, програма розвивалася активніше. Але тут страхувальники, яких було значно більше, ніж в інших регіонах, не мали можливості знизити вартість страхових платежів. Вони оформили в державному казначействі фінансові зобов'язання. Чи будуть виплачені гроші по цим зобов'язанням – залежатиме від того, як буде наповнюватися бюджет в 2009 році. «Проте, поки що це на рівні розмов», – щиро зізнався Олександр Полещук.

Він висловив сподівання на те, що бюджет все ж наповнюватиметься активніше, і гроші на програму з'являться у другій половині 2009 року. Зміни в держбюджеті, як вважає пан Полещук, цілком можливі – для цього треба лише внести поправки на законодавчому рівні (нагадаємо, в 2008 році це відбувалось кілька разів).

Найменш активно, за його словами, агрострахування розвивається в АР Крим, на Волині, Закарпатті, у Львівській і Чернівецькій областях.

Посадовець зазначив, що програма розвитку агрострахування в другій половині 2008 року розвивалася ідеально – саме так, як це має бути. Спільно з МФК є домовленість про створення єдиного уніфікованого договору страхування. Адже на сьогодні багато страхових компаній користуються власними договорами, і це дає їм можливість ухилятися від виплати відшкодувань.

Також мають бути уніфіковані й критерії визначення збитків, встановлення рівня майбутньої врожайності, що страхується. Мають бути чітко визначені всі страхові ризики, що унеможливить подвійні тлумачення. Потім цей договір треба узгодити із Лігою страхових організацій України.

Наостанок О.Полещук повідомив, що в Росії застраховано 95% посівних площ, а в Україні – 6-10%. На його думку, показник сусідів має стати дороговказом для нас.

Кризу здолаємо – почнемо зростати та страхуватися

ЗА ІНФОРМАЦІЄЮ наступного промовця доктора **Гарі Роше**, МФК веде Проект із розвитку агрострахування в Україні вже третій рік. Страхування аграрних ризиків – справа для України зовсім нова. Виробники страхуванню не довіряють, тому треба проводити значну роз'яснювальну роботу, щоб допомогти їм зробити свій єдино правильний вибір.

Пан Роше визнав, що останніми роками в Україні можна було побачити дуже інтенсивний розвиток аграрного ринку, зокрема – збільшення експорту. Звісно, країна, як і інші, постраждала від фінансової кризи, але це явище – тимчасове. Далі, на його переконання, розвиток економіки загалом і АПК зокрема відновиться. За його оптимістичними прогнозами, як тільки мине світова криза (а це, на його думку, станеться скоро) на український аграрний сектор очікує 30-50% зростання.

Агрострахування, за словами доповідача, – дуже важливий чинник у ринкових відносинах. Для розвитку цієї системи істотну роль відіграє регуляторна політика з боку держави. Адже страхові поліси без підтримки державних структур справді не надто ефективні.

Під пильним державним оком

ДОКТОР **Майлз Воттс** свій виступ присвятив, переважно, ролі уряду та держави в агрострахуванні. За його словами, головна задача державних органів – забезпечувати реалізацію контрактів. Для цього Верховна Рада України повинна прийняти відповідний закон.

Держава має обов'язково контролювати процес перестрахування. А виплата субсидій повинна стати пріоритетом державної політики. В усіх розвинених країнах держава також вживає заходи проти банкрутства страхових компаній, веде аудит їхньої діяльності.

Частину страхових премій в інших країнах також дуже часто виплачує держава. Існує також програма, як Stop Loss (стоп збиткам – англ.) за якою в разі, коли сума виплат за страховими випадками перевищує певну межу, то виплати здійснює держава.

ДОВІДКА

IFC, що входить до групи Світового банку, займається фінансуванням інвестицій приватного сектора в країнах, що розвиваються, мобілізацією капіталу на внутрішніх та міжнародних фінансових ринках, надає консультативні послуги та послуги управління ринками компаніям та урядам. У 2007 році IFC інвестувала $8,2 млрд і додатково мобілізувала $3,9 млрд через синдиковані кредити та структуроване фінансування для здійснення 299 інвестицій у 69 країнах з перехідною економікою та економікою, що розвивається. IFC надає консультативні послуги в 97 країнах.

CIDA – це структура уряду Канади, що зосереджує свою діяльність на сприянні зростанню в країнах, що розвиваються.

Ще одне важливе питання – прозорість діяльності, доступ до документації. Цей фактор забезпечує довіру з боку виробників. Та й платники податків мають знати, куди йдуть їх кошти. В Сполучених Штатах Америки, наприклад, всю необхідну інформацію можна знайти в мережі Інтернет.

АПК живе і жити буде, тож агрострахуванню бути

У СВОЄМУ виступі **Роман Шинкаренко** розповів, як складається ситуація на страховому ринку України. За його словами, протягом останніх трьох-чотирьох років, після того, як держава почала фінансувати програму субсидування страхових премій, в Україні питання агрострахування зрушило з мертвої точки. Певні підприємства, які укладали договори зі страхування, отримували компенсації. Насамперед, це ті виробники, які не гналися за низькими тарифами, дуже ретельно підходили до вивчення договорів страхування.

Наприклад, минулого року було достатньо випадків (зокрема, в Одеській, Тернопільській, Миколаївській областях), коли підприємство отримувало відшкодування протягом 30-40 днів. Цього було достатньо для того, щоб пересіяти втрачений урожай. Такі приклади підтверджують, що агрострахування – річ, безумовно, необхідна, і воно має розвиватися.

Особливо значні результати були в 2007 році, коли обсяг субсидованого ринку страхування становив приблизно 120 млн грн. Тоді державою було виплачено 47-48 млн грн субсидій.

Процедура призначення субсидій керується регіональними управліннями агропромислового розвитку. Недоліком є те, що іноді в цьому процесі відіграє роль суб'єктивний фактор, коли гроші отримують підприємства, які є або основними виробниками в регіоні, або мають певні особисті стосунки із функціонерами, що відповідають за видання субсидій. Втім, підприємства, які заздалегідь планують страхуватися, готують документацію, швидко подають їх до обласного управління АПР, зазвичай гроші отримують.

«Процедура видання субсидій на сьогодні надто бюрократична», – каже експерт, та визнає, щоб зібрати всі документи необхідно багато часу та коштів. Тому багато хто навіть відмовляється звертатися за субсидією. Нині страхова компанія лише продає свою послугу, укладає договір, але не знає, чи була просубсидована премія по ньому.

Виходом із ситуації він бачить підписання страхувальниками стандартних договорів, складених за єдиною формою. До того ж, можна не винаходити велосипед, а йти за прикладом таких країн, як США та Канада, де виробник, підписуючи договір та виплачуючи премії, платить не всю суму, а тільки свою частку. А субсидію вже отримує страхова компанія. В цьому випадку підприємствам також набагато простіше знайти необхідні кошти (адже зараз виробникам доводиться виплачувати від 30 до 60 тисяч гривень за культуру).

Водночас, вважає Роман Шинкаренко, державна підтримка, яка надається агрострахувальникам, не є комплексною. Лише субсидування премій не може гарантувати значних якісних змін в цьому сегменті. Бажано було б отримати від держави фінансову підтримку – але не за рахунок коштів із бюджету. До того ж, повної інформації про агрострахування – як субсидоване, так і несубсидоване, у нас нема.

Динаміка розвитку програми субсидованого страхування в Україні

Показники	2005 р.	2006 р.	2007 р.
Застраховані площі, тис. га	390,6	668,2	2358,2
У відсотках до загальної площі	2%	3,5%	8%
Кількість страхувальників	934	1330	4397
Сума премій, тис. грн	12800	28518,4	117120,1
Сума сплачених субсидій, тис. грн	5800	12490,6	47767,8
Страхові компанії, що страхували за програмою	33	36	62

Джерело: Проект развитку агрострахування, IFC

Взагалі, говорячи про державну субсидовану підтримку, треба бути впевненим в тому, що спеціалісти різних компаній однаково оцінять збитки, які сталися. «Для цього потрібна стандартизація», – підтримав пан Шинкаренко слова попередніх виступаючих. На сьогодні трапляється багато випадків, коли спеціалісти компаній проводять оцінювання за різними методиками, а відтак – кожен по-своєму розуміє те, що трапилося на полі. Дуже кепська ситуація із загальною статистикою агрострахування. Це не кажучи вже про дані щодо конкретних культур, регіонів, рослинництва чи тваринництва.

Як сказав експерт, в бюджеті на цей рік взагалі відсутня графа про виділення субсидій на агрострахування. Це, звичайно, стане перепоною для розвитку цього виду бізнесу, особливо навесні. Втім, Роман Шинкаренко вважає, що це не стане великою проблемою. Адже традиційно із загального обсягу страхування за рік приблизно 30% йде на весняно-літній період, 70% – на страхування озимини на зимовий період, який сільгоспвиробники вважають найкритичнішим періодом.

Позитивно оцінив пан Шинкаренко проект внесення змін до закону про фінансову підтримку агропромислового комплексу, зокрема, в третьому розділі мова йде саме про субсидування агрострахування. Втім, ці зміни половинчасті, не дають великого кумулятивного ефекту для якісних поновлень у всій системі.

Плюсом є те, що держава запропонувала створити Агенцію з керування ризиками – спеціалізовану установу, яка стала б куратором агрострахування і допомагала його розвитку. Це має бути структура, яка об`єднала би державу, страховиків та агровиробників у справі створення та вдосконалення страхових програм. Але, виходячи із цього Закону, стає не дуже ясно, як ця структура фінансуватиметься, та й функції її прописані не досить чітко. Наразі в держбюджеті-2009 не передбачено коштів на створення Агенції по керуванню ризиками.

Що ж стосується загальних перспектив із агрострахування, то тут слід зазначити: сільгосппродукція вироблятиметься завжди. Відповідно – є підприємства, які розуміють, що, заплативши відносно невелику премію, вони зможуть компенсувати можливі збитки. А отже галузь розвиватиметься, хоча обсяги страхування можуть і впасти. Ті виробники, які наперед рахують свій бюджет та розуміють, яких збитків можуть зазнати – страхуються і обирають при цьому не найнижчі тарифні ставки.

Для міністерства та держави, як зазначає Роман Шинкаренко, пріоритетними мають стати вимоги щодо кваліфікації страхових компаній. Якість послуг має постійно контролюватися.

А страховикам, в свою чергу, потрібні достовірні статистичні дані із врожайності, погоди, інших факторів, що можуть спричинити страховий випадок. Нині таку інформацію можна отримати лише за гроші або вона взагалі не є доступною.

Агрострахування – пріоритет держави, принаймні на папері

НАСАМКІНЕЦЬ треба відзначити, що в Україні на державному рівні все більше усвідомлюють важливість агрострахування, є рішення включити його до пріоритетів національної агрополітики.

Президент України видав Указ №890/2007 від 18 вересня 2007 року «Про деякі заходи щодо розвитку ринку зерна», яким визнано, що «одним із пріоритетів забезпечення продовольчої безпеки є вдосконалення регулювання ринку зерна, яке здійснюється, зокрема, шляхом: «...розвитку механізмів кредитування, страхування та державної підтримки виробників сільськогосподарської продукції».

Серед іншого, Кабінету Міністрів України доручено здійснити вдосконалення страхування сільськогосподарських ризиків, передбачивши, зокрема:

– розроблення та прийняття національної програми розвитку страхування сільськогосподарських ризиків;

– функціонування державного агентства з управління сільськогосподарськими ризиками для забезпечення розроблення та удосконалення механізму страхування;

– страхування сільськогосподарських ризиків як обов`язкової умови при наданні відповідних видів державної фінансової підтримки;

– створення за участю держави фонду страхування сільськогосподарських ризиків;

– визначення страхування сільськогосподарських ризиків одним із видів добровільного страхування;

– встановлення додаткових вимог до страховиків, що здійснюватимуть страхування сільськогосподарських ризиків, страхові премії (внески) за якими сплачуються із залученням бюджетних коштів.

Крім того, у програмі діяльності Кабміну «Український прорив: для людей, а не політиків», затвердженій Постановою КМУ від 16.01.2008 року №14, серед пріоритетних завдань визначене, зокрема, таке «підтримка розвитку інфраструктури агропромислового комплексу, зокрема аграрного фонду, аграрної біржі та страхового фонду».

Вищезгадані документи свідчать, що Україна зголосилася всебічно розвивати агрострахування. Шлях цей буде, можливо, довгим, але, безумовно, корисним для спільноти сільгоспвиробників. ■

НОВИНИ З РЕГІОНІВ

«Власний дім» сприяє розвитку тваринництва

22 січня в смт. Троїцьке Луганської області відбулась нарада щодо реалізації обласних програм підтримки розвитку молочного тваринництва в крупнотоварних та особистих селянських господарствах. У нараді взяли участь голова облради Валерій Голенко, заступник голови облдержадміністрації Олександр Ольшанський, місцева влада, керівники агроформувань Троїцького району. Зазначено, що одночасно з відновленням крупнотоварного тваринництва в області проводиться робота з підтримки молочного тваринництва у дрібнотоварних господарствах через обласний фонд підтримки індивідуального житлового будівництва на селі за програмою «Власний дім». За цим напрямком у 2008 році було освоєно 3 млн грн коштів обласного бюджету.

За словами Валерія Голенка, у поточному році програма «Власний дім» буде забезпечена фінансуванням як на державному, так і на обласному рівні. Водночас необхідно нарощувати об'єми кредитування населення на рівні районних бюджетів та шляхом залучення позабюджетних коштів.

«Реалізація у 2009 році програми «Власній дім» дозволить зберегти позитивні тенденції, які намітилися на селі минулого року» – відзначив Олександр Ольшанський. За його словами, програма «Власній дім» не тільки розвиває соціальну сферу на селі, але і сприяє створенню нових робочих місць і розвитку тваринництва. Він відзначив, що з початку 2009 року в Луганській області збільшилося виробництво молока.

Довідка. Регіональні програми індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» започатковані Указом Президента України №222 від 22 березня 1998 року. Передбачено, що позичальниками коштів за рахунок кредитних ресурсів фондів можуть бути громадяни України, які постійно проживають, будують індивідуальне житло в сільській місцевості. Кредит індивідуальному забудовнику надається на термін до 20 років, а молодим сім'ям (подружжя, в якому вік чоловіка та дружини не перевищує 35 років) або неповним сім'ям (мати/батько віком до 35 років) – до 30 років, з внесенням за користування ним плати у розмірі 3%. Позичальник, який на дату укладення кредитної угоди має трьох і більше неповнолітніх дітей, звільняється від сплати відсотків за користування кредитом.

За інф. прес-служби Луганської ОДА

ТОП ТИЖНЯ

НОВІ НОРМАТИВНІ АКТИ

СПД-фізичні особи знову можуть реєструватись платниками ПДВ

На своєму засіданні 28 січня Кабінет Міністрів України скасував власну постанову №1118. Нагадаємо, нею передбачалося анулювання суб'єктами малого підприємництва-фізичними особами реєстрації їх як платників податку на додану вартість.

Затверджено перелік об'єктів державного цінового регулювання

Кабінет Міністрів України своєю постановою №33 від 21 січня 2009 року затвердив перелік об'єктів державного цінового регулювання з визначенням періодів такого регулювання у 2009-2010 роках.

Так, період державного цінового регулювання для пшениці і суміші пшениці та жита (меслин) (код згідно з УКТЗЕД 1001), жита (код 1002 00 00 00), борошна пшеничного або із суміші пшениці та жита (меслину) (код 1101 00) – визначено з 1 липня 2009 р. до 30 червня 2010 р, для цукру з цукрових буряків (код 1701 12) – з 1 вересня 2009 р. до 31 серпня 2010 року.

З інвесторами-іноземцями працюватиме Укрзовнішінвест

Кабінет Міністрів України на засіданні 28 січня прийняв рішення про утворення Національного агентства з іноземних інвестицій та розвитку (Укрзовнішінвест). Таке агентство є спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади із забезпечення реалізації державної політики у сфері сприяння іноземному інвестуванню національної економіки. Діяльність агентства спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

Основними завданнями Укрзовнішінвесту є участь у формуванні та забезпеченні реалізації державної політики у сфері сприяння іноземному інвестуванню та сприяння реалізації проектів з іноземними інвестиціями.

Крім того, агентство відатиме розробкою проектів та цільових планів інвестиційного розвитку територій, а також удосконаленням нормативно-правової бази з питань іноземного інвестування.

СОТ: поступки для новачка

ДЕРЖПІДТРИМКА Про переваги і недоліки вступу до СОТ не розмірковував, здається. лише ледачий. Проте переваги якось далеко і у часі, і у просторі, а недоліки – ось вони вже на підступах. Насамперед, для АПК. Втім, як запевняють в Мінекономіки, все не так погано. Крім того, що Україна як «новачок» має певний перехідний період, ми отримали ще й певні поступки. Чого ж насправді очікувати від лібералізації доступу до внутрішнього ринку і скорочення державної підтримки вітчизняних виробників?

Держпідтримка по скриньках

ДЛЯ ПОЧАТКУ згадаємо про кольорові скриньки – умовні категорії, на які розподілені заходи з державної підтримки виробників. Маємо три кольори. **Жовта скринька** – це заходи, які викривлюють торгівлю (наприклад, прямі субсидії на виробництво), а відтак мають поступово скорочуватися. **Блакитна скринька** – це «жовта скринька з умовами», тобто вона містить заходи, подібні заходам жовтої скриньки, але вони сприяють скороченню виробництва. До **зеленої скриньки** відносять субсидії на дорадчу службу, науково-дослідні роботи, захист та розробку різних засобів захисту, допомогу на випадок стихійного лиха тощо. Подібні заходи не лімітуються.

Як запевняє Мінекономіки, завдяки своїй позиції на переговорах, Україна не має зобов'язань перед СОТ із скорочення внутрішньої підтримки, що надається через «жовті» програми. Є лише зобов'язання не перевищувати домовлений річний сукупний вимір підтримки (СВП). Щорічний СВП, який акумулює в собі окремі «жовті» програми підтримки, не повинен перевищувати для України 3 млрд. 43 млн. грн. При цьому, можливості надання підтримки не обмежуються цим показником. Додатково Україна може кожен рік витрачати на жовті програми до 5% від річної вартості виробництва валової продукції сільського господарства та до 5% від річної вартості по кожному окремому продукту.

260 – багато, мало чи неможливо?

ВІДПОВІДНО до зобов'язань мінімальний обсяг імпортованого тростинного цукру мав становити не менше 5% від внутрішнього споживання. В ході складного переговорного процесу була погоджена пропозиція української сторони про запровадження щорічної тарифної квоти в обсязі 260 тис. тонн (впливові країни – члени СОТ наполягали на 480 тис. тонн) зі ставкою ввізного мита 2% в межах квоти на ввезення цукру-сирцю з тростини. В Мінекономіки вважають, що це оптимальний обсяг для захисту ринку, забезпечення конкуренції і створення страхового фонду на випадок неврожаю цукрового буряку. Водночас, вітчизняних цукровиків ця цифра таки дещо непокоїть.

Проте, як зазначають в Мінекономіки, вже розроблено додаткові заходи щодо захисту українського ринку цукру. Зроблено це через механізм регулювання ввезення тих самих «квотованих» 260 тис. тонн., який не суперечить зобов'язанням України. Сам механізм міститься у двох документах. Це Постанова КМУ від 12.11.2008 №1002 «Про затвердження Порядку розподілу тарифної квоти на ввезення в Україну цукру-сирцю з тростини» (далі Порядок). Визначальним фактором контролю за поставками цукру-сирцю з тростини є вимога подання до Мінекономіки в установленому порядку заявок від суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України (далі ЗЕД), зокрема заводів-виробників цукру чи суб'єктів ЗЕД, що мають договірні відносини з виробниками, на отримання ліцензій відповідно до п.8 зазначеного Порядку.

Крім того, відповідно до п.2 Постанови КМУ «Про затвердження порядку використання кінцевого продукту переробки цукру-сирцю з тростини, ввезеного в межах встановленої тарифної квоти» від 27.12.2008 №1125, весь обсяг імпортованого цукру-сирцю з тростини підпадає під контроль Мінагрополітики та асоціації «Укрцукор». На підставі неофіційних консультацій з експертами Постійної місії Європейської комісії при СОТ, можна зробити висновок, що відзначений механізм контролю практично унеможливлює ввезення цукру-сирцю з тростини на територію України без згоди на це Мінагрополітики, асоціації «Укрцукор», або виробників цукру та суб'єктів ЗЕД, пов'язаних з ними контрактними домовленостями.

Поза межами квоти українська сторона відстояла захисний митний тариф зі ставкою 50%.

Акумуляція ПДВ – залишається

ОКРЕМІ країни-члени СОТ відзначали невідповідність режиму акумуляції ПДВ вимогам Статті III ГАТТ 1994 «Національний режим щодо внутрішнього оподаткування та регулювання», відповідно до якої «Товари, які походять з території будь-якої сторони, імпортовані на територію будь-якої іншої сторони, не повинні підпадати, прямо чи опосередковано, під внутрішні податки та інші внутрішні збори будь-якого роду, які перевищують податки та збори, що прямо чи опосередковано застосовуються до аналогічних вітчизняних товарів...».

Незважаючи на це, делегація України змогла захистити режим акумуляції ПДВ, який передбачає застосування ПДВ за ставкою 20% щодо всієї реалізованої сільськогосподарської продукції, незалежно від того, чи вона імпортована, чи вироблена на території України. Крім того були прийняті певні законодавчі зміни, спрямовані на збереження непрямої підтримки аграріїв в умовах членства в СОТ.

Так, Законом України «Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» №639-VI, внесено зміни до законів України «Про податок на додану вартість» та «Про оподаткування прибутку підприємств» в частині скасування нульової ставки і виплати дотацій переробним підприємствам, які передбачають поширення з 1 січня поточного року режиму акумуляції сільськогосподарськими підприємствами коштів ПДВ на всі операції з поставки агропродукції власного виробництва та продуктів її переробки, включаючи продаж молока і м'яса переробним підприємствам та продукцію підакцизних товарів.

За інформацією прес-служби Мінекономіки

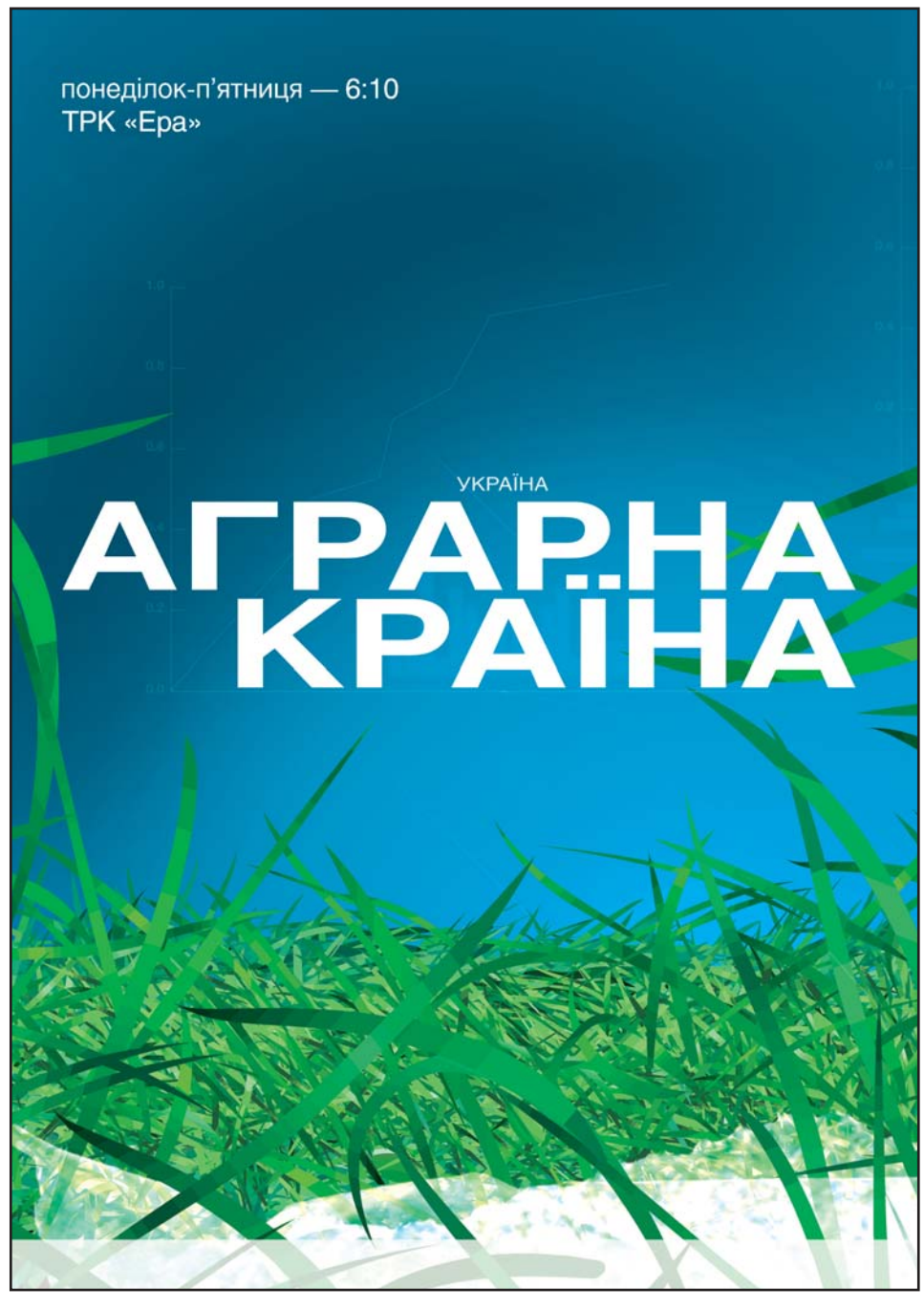

Пригоди іноземців в Україні

Проблемні аспекти придбання прав на землю іноземними суб'єктами в Україні

ПРАВОЧИН Нинішній період економічної нестабільності чимало інвесторів, надто іноземних, розглядають як слушний момент для капіталовкладення та дешевого придбання активів, зокрема землі. І особливо це стосується такого сектору економіки, як агропромисловий комплекс, адже в будь-якій скруті попит на продукти харчування тримається чи не найстабільніше. Утім, як відомо, чинне земельне законодавство встановлює певні обмеження і особливості придбання прав на землю в Україні іноземними суб'єктами. У Земельному кодексі України є низка статей, які встановлюють такі обмеження і особливості. Розгляньмо основні положення чинного законодавства з цього питання.

Юрій Лаврешин
керівник податкової практики МЮК «Александров та партнери»

Що заборонено законом, те... дозволено ним же?

СТАТТЯ 22 Земельного кодексу України (далі – ЗК України) **забороняє іноземним громадянам, особам без громадянства, іноземним юридичним особам та іноземним державам мати у власності землі сільськогосподарського призначення**. Хоча зазначена норма говорить про заборону «передавати у власність» земельні ділянки таким особам, зміст норми містить саме заборону «мати у власності» землі сільськогосподарського призначення. Це підтверджується положеннями статей 81 і 82 ЗК України, згідно з якими **іноземні громадяни та іноземні юридичні особи можуть набувати прав власності на землі лише несільськогосподарського призначення, а у разі прийняття в спадщину земель сільськогосподарського призначення – повинні здійснити їх відчуження протягом року**. У разі невідчуження іноземним суб'єктом земель сільськогосподарського призначення протягом року з дня отримання їх у спадщину – право власності на ці землі буде припинено в судовому порядку згідно зі статтею 143 ЗК України.

При цьому **іноземні громадяни і особи без громадянства можуть користуватися земельними ділянками для ведення особистого селянського господарства і ведення садівництва на умовах оренди** (статті 33, 35 ЗК України).

Втім, обмеження на придбання іноземцями земель сільськогосподарського призначення не поширюються на придбання іноземними громадянами і особами без громадянства земель несільськогосподарського призначення в межах населених пунктів і за межами населених пунктів у випадку, якщо на цих земельних ділянках розташовані ті об'єкти нерухомого майна, що належать їм на праві власності (стаття 81 ЗК України). Аналогічне положення застосовується і до іноземних юридичних осіб (стаття 82 ЗК України).

При цьому спільні підприємства, засновані за участю іноземних юридичних і фізичних осіб, можуть набувати права власності на земельні ділянки несільськогосподарського призначення також за договором купівлі-продажу, ренти, дарування, міни, іншими цивільно-правовими угодами (частина 3 статті 82 ЗК України). Це означає, що **іноземні фізичні та юридичні особи можуть обійти встановлені законом обмеження щодо придбання у власність лише тих земельних ділянок, на яких розташовані будівлі, що належать їм, заснувавши спільне підприємство разом з резидентом України**.

Що там у нас у «запасах»?

ЗАКОНОМ також встановлено особливу (ускладнену) процедуру продажу іноземним суб'єктам земельних ділянок державної або комунальної власності (стаття 129 ЗК України).

Так, згідно з положенням статті 129 ЗК України продаж земельних ділянок, які перебувають у власності держави, окрім земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти, які підлягають приватизації, іноземним державам і іноземним юридичним особам здійснюється Кабінетом Міністрів України за узгодженням з Верховною Радою України. Продаж земельних ділянок, які перебувають у державній власності, на яких розташовані об'єкти, які підлягають приватизації, іноземним державам та іноземним юридичним особам здійснюється державними органами приватизації за узгодженням з Кабінетом Міністрів України. Продаж земельних ділянок, які знаходяться у власності територіальних громад, іноземним державам і іноземним юридичним особам здійснюється відповідними радами за узгодженням з Кабінетом Міністрів України.

При цьому **обов'язковою умовою продажу земель державної та комунальної власності іноземним юридичним особам встановлена «реєстрація іноземною юридичною особою постійного представництва з правом ведення господарської діяльності на території України»**.

Загалом, такий підхід законодавця до захисту вітчизняного ринку земель від «зовнішнього вторгнення» цілком зрозумілий і відповідає сучасній світовій практиці, коли велика частина розвинених країн захищає ринок земель, особливо на етапі становлення.

І, якщо захист земель сільськогосподарського призначення здійснюється досить радикально – повною забороною мати у власності такі землі, то щодо земель інших категорій іноземним суб'єктам все ж таки дозволяється мати землю у власності за певних умов. Проте встановлений порядок придбання у власність іноземними суб'єктами земель державної і комунальної власності фактично виключає практичну реалізацію такого сценарію. Річ у тім, що передача у власність іноземним суб'єктам земель державної і комунальної власності здійснюється у будь-якому разі за узгодженням з Кабінетом Міністрів України. Тобто для отримання землі необхідно отримати окремий ненормативний акт Уряду України. На практиці це виявляється просто таки неможливим, принаймні для «простого» іноземного суб'єкта.

На практиці виходять з цієї ситуації шляхом первинного отримання таких земель на резидента, який після цього відчужує земельну ділянку іноземному суб'єктові. Але цей шлях стає дорожчим, оскільки в схему вже включається посередник, що робить цю схему більш тривалою в часі та дорожчою в реалізації. Проблема також полягає в тому, що коли для національної правосвідомості застосування таких схем є зрозумілим і прийнятним, для більшості іноземних громадян і юридичних осіб прийнятними і зрозумілими завжди є схеми, які характеризуються простотою, прозорістю і заощадженням часу та коштів. На жаль, національне законодавство не дає можливості відповідати таким очікуванням іноземців.

Спільний бізнес – земля наша?

ПЕРЕДБАЧАЛОСЯ, що істотним кроком на шляху спрощення порядку придбання землі іноземними суб'єктами стане доповнення 2003 року статті 82 ЗК України частиною третьою, яка встановлювала **можливість для спільних підприємств, заснованих за участю іноземних юридичних і фізичних осіб, вступати в права власності на земельні ділянки несільськогосподарського призначення в порядку, встановленому Земельним кодексом України для іноземних юридичних осіб**.

Згідно з положенням Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» спільним підприємством є підприємство, яке грунтується на загальному капіталі суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, на загальному управлінні та на загальному розподілі результатів і ризиків.

Якщо розуміти норму частини 3 статті 82 ЗК України дослівно, то набувати землі в порядку, передбаченому для іноземних юридичних осіб, мають право лише такі спільні підприємства, які під час заснування мали у складі засновників іноземного суб'єкта господарювання. Тобто, **якщо господарське товариство було засноване суб'єктами господарювання України, а потім частка в статутному капіталі була придбана іноземним суб'єктом, формально таке спільне підприємство може отримувати землю в загальному порядку, встановленому для юридичних осіб – резидентів України**. Проте такий підхід можуть неадекватно «зрозуміти» органи влади та правоохоронні органи.

Виходом із ситуації, що склалася, може бути заснування спільним підприємством дочірньої компанії, яка вже набуватиме земельні ділянки несільськогосподарського призначення в загальному порядку. Проте подібні схеми часто неприйнятні іноземним інвесторам, які мають чітко певну організаційну структуру компаній, і вихід за межі регламентованої і затвердженої структури для них недопустимий.

На жаль, дуже важко пояснити іноземному інвестору, що в Україні бізнес повинен пристосовуватися до законодавства, а не навпаки (як це відбувається у справді розвинених країнах). ■

ТОП ТИЖНЯ

НОВІ НОРМАТИВНІ АКТИ

Затверджено порядок сортового контролю

Міністерство аграрної політики України затвердило Порядок проведення ґрунтового та лабораторного сортового контролю. Як зазначається у відповідному наказі №866 від 23 грудня 2008 р., цей Порядок визначає організацію проведення грунтового та лабораторного сортового контролю насіння і садивного матеріалу сортів рослин, занесених до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, з метою визначення сортових якостей насіння і садивного матеріалу.

Дія цього Порядку поширюється на фізичних та юридичних осіб, які занесені до Державного реєстру виробників насіння і садивного матеріалу.

Ґрунтовий і лабораторний сортовий контроль здійснюється з метою визначення належності проби насіння і садивного матеріалу до відповідного сорту рослин з подальшим установленням ступеня його однорідності та сортової чистоти.

Для проведення ґрунтового та лабораторного сортового контролю замовники звертаються до Української державної насіннєвої інспекції.

Для оригінального й елітного насіння сортів рослин, гібридів першого покоління і їхніх батьківських форм ґрунтовий і лабораторний сортовий контроль є обов'язковим, а для репродукційного насіння – за рішенням Укрдержнасінінспекції.

Оцінка прояву ідентифікаційних ознак сортів рослин під час проведення ґрунтового і лабораторного сортового контролю здійснюється за відповідними методиками проведення експертизи на відмінність, однорідність і стабільність для відповідного ботанічного таксона.

Ґрунтовий і лабораторний сортовий контроль проводиться за рахунок замовника. Сертифікат, що підтверджує сортові якості насіння і садивного матеріалу сорту рослин, видається Укрдержнасінінспекцією у десятиденний строк після надання Держсортслужбою підтвердження про оплату за проведення грунтового і лабораторного сортового контролю.

Підсумки сільськогосподарського виробництва в Україні у 2008 році

СТАТИСТИКА Державний комітет статистики України обрахував та оприлюднив попередні дані щодо обсягів виробництва і реалізації сільськогосподарської продукції в Україні за підсумками 2008 року.

Динаміка зміни обсягів сільськогосподарського виробництва (у % до попереднього року)

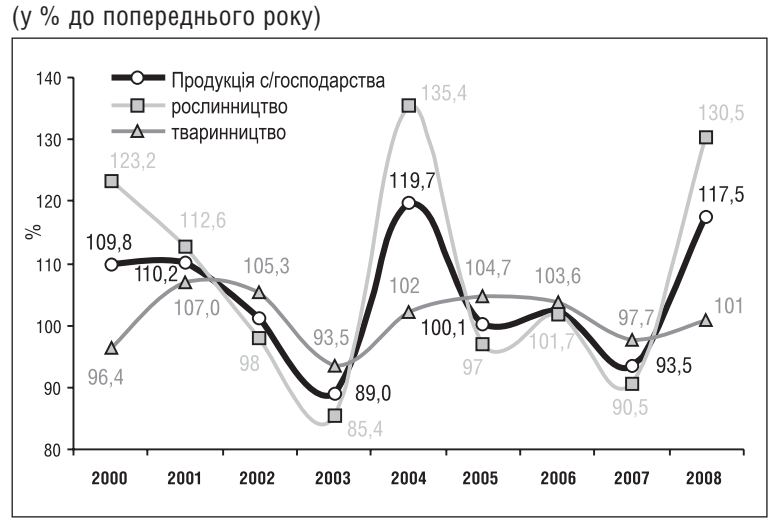

ЗА ПОПЕРЕДНІМИ даними, загальне виробництво продукції сільського господарства в усіх категоріях господарств за 2008 р. порівняно з 2007 р. зросло на 17,5%, у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – на 35,2%, у господарствах населення – на 5,8%.

Рослинництво. За 2008 р. виробництво продукції рослинництва порівняно з 2007 р. збільшилося на 30,5%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – на 55,6%, у господарствах населення – на 12,6%.

В Україні під урожай 2008 р. сільськогосподарські культури було посіяно на площі 27,1 млн.га, у т.ч. сільськогосподарськими підприємствами – на 19,4 млн.га (71,6%), господарствами населення – на 7,7 млн.га (28,4%). Порівняно з 2007 р. загальна посівна площа збільшилась на 1,1 млн.га (на 4,1%).

Господарствами усіх категорій у 2008 р. одержано 53,3 млн.т зерна (включаючи кукурудзу) у вазі після доробки, з них зерна продовольчих культур – 27,5 млн.т (52%), фуражних зернових – 25,8 млн.т (48%). Порівняно з 2007 р. виробництво зерна збільшилось у 1,8 раза, що зумовлено зростанням урожайності зернових культур (на 12,9 ц з 1 га, або в 1,6 раза) та площі їх збирання (на 1,9 млн. га, або на 14,4%).

Сільгосппідприємствами вироблено 42,1 млн.т зерна (79% загального валового збору), господарствами населення – 11,2 млн.т (21%). Урожайність зернових культур в аграрних підприємствах (35,5 ц з 1 га) вища, ніж у господарствах населення, на 3,6 ц.

У 2008 р. значно кращий, ніж у 2007 р., зібрано врожай пшениці – 25,9 млн.т (у 1,9 раза більше), ячменю – 12,6 млн.т (у 2,1 р.б.), кукурудзи на зерно – 11,4 млн.т (у 1,5 р.б.), жита – 1,1 млн.т (у 1,9 р.б.), вівса – 0,9 млн.т (у 1,7 р.б.), проса – 220,7 тис.т (у 2,6 р.б.), що зумовлено збільшенням їх зібраних площ та підвищенням урожайності. Більше зібрано гречки – 240,6 тис.т (на 10,7%), за рахунок зростання урожайності на 1,5 ц з 1 га (на 21,4%). У той же час менше, ніж у 2007 р., отримано рису – 100,7 тис.т (на 6,8% менше), що зумовлено зменшенням площі збирання.

Виробництво соняшнику збільшилось порівняно з 2007 р. на 56,2% і склало 6,5 млн.т, що зумовлено як збільшенням площ збирання (на 866,5 тис.га, або на 25,4%), так і підвищенням урожайності (на 3,0 ц з 1 га, або майже на чверть). Сільськогосподарськими підприємствами зібрано 5,3 млн.т соняшнику (на 56,6% більше) при середній урожайності 15,8 ц з 1 га проти 12,9 ц у 2007 році.

Валовий збір цукрових буряків (фабричних) порівняно з 2007 р. зменшився на 19,2% виключно за рахунок скорочення майже на третину їх площі збирання і склав 13,7 млн.т при середній урожайності 354,7 ц з 1 га зібраної площі (у 2007 р. – 294,2 ц), у т.ч. агропідприємствами накопано 11,8 млн.т (на 20,2% менше), в середньому по 365,7 ц з 1 га.

За рахунок розширення зібраних площ ріпаку (на 0,6 млн га, або на 72,5%) та збільшення його урожайності (на 7,7 ц/га, або на 59%) валовий збір зріс проти 2007 р. у 2,7 раза і становив 2,9 млн.т, з якого 98% складає ріпак озимий.

У господарствах усіх категорій виробництво картоплі (19,5 млн.т) збільшилось проти 2007 р. на 2,3%, овочів (8,0 млн.т) – на 16,5%, що зумовлено збільшенням урожайності цих культур відповідно на 5,6% та 14,2%.

Обсяги виробництва плодоягідної продукції зросли на 2,3%, винограду – на 15,4% і становили відповідно 1,5 млн.т та 415,2 тис.т.

Господарствами населення у 2008 р. вирощено 98% загального урожаю картоплі, 86% овочів, 85% плодів і ягід, 21% зерна, 14% цукрових буряків та 19% соняшнику.

Тваринництво. За 2008 р. обсяг продукції тваринництва порівняно з 2007 р. збільшився на 1,0%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – зріс на 6,6%, господарствах населення – скоротився на 2,4%.

В аграрних підприємствах (крім малих) загальний обсяг вирощування худоби та птиці перевищив рівень 2007 р. на 8,6% (на 107 тис.т), у т.ч. птиці – на 18,6%; проте вирощування великої рогатої худоби зменшилося на 10,2%, свиней – на 1,3% (за рахунок скорочення поголів'я цих видів худоби). Середньодобові прирости великої рогатої худоби на вирощуванні, відгодівлі та нагулі зросли на 8,2%, свиней – на 17,5%. Відношення загального обсягу вирощування худоби та птиці до реалізації тварин на забій становило 102,6% (у 2007 р. – 98,8%). Перевищення обсягів вирощування над обсягами реалізації худоби та птиці на забій зафіксовано в 16 регіонах.Станом на 1 січня 2009р. господарствами населення утримувалось 66,6% загальної чисельності великої рогатої худоби (торік – 64,9%), у т.ч. корів – 78,6% (78,1%), свиней – 57,5% (59,1%), овець і кіз – 82,4% (82,1%), птиці всіх видів – 50,4% (52,7%).

В аграрних підприємствах (крім малих), що займалися тваринництвом, на 1 січня 2009р. наявність кормів усіх видів склала 3,7 млн.т кормових одиниць, що на 27,4% більше, ніж торік, у т.ч. концентрованих – 1,7 млн.т к.од. (на 43,7% більше). У розрахунку на одну умовну голову великої худоби припадало по 9,5 ц к.од. кормів усіх видів, у т.ч. концентрованих – по 4,3 ц к.од. (на 1 січня 2008 р. – відповідно 7,4 ц та 3,0 ц к.од.).

Таблиця 2. Виробництво основних видів продукції тваринництва

Продукція	Усі категорії господарств		Аграрні підприємства		Господарства населення		Частка населення, %	
	2008 р.	у % до 2007 р.	2008 р.	у % до 2007 р.	2008 р.	у % до 2007 р.	2008 р.	у % до 2007 р.
М'ясо[1], тис.т	2727,7	98,5	1328,5	104,5	1399,2	93,4	51,3	54,1
Молоко, тис.т	11761,8	95,9	2090,3	96,0	9671,5	95,9	82,2	82,2
Яйця, млн.шт.	14930,6	106,2	8449,7	111,1	6480,9	100,4	43,4	45,9

[1] Реалізація худоби та птиці на забій (у живій вазі)

Попередні дані

Таблиця 3. Чисельність поголів'я основних видів худоби та птиці, тис. голів

	Усі категорії господарств			Аграрні підприємства			Господарства населення		
	на 01.01 2009 р.	до 01.01.2008 р.		на 01.01 2009 р.	до 01.01.2008 р.		на 01.01 2009 р.	до 01.01.2008 р.	
		+/-	у %		+/-	у %		+/-	у %
Велика рогата худоба	5156,3	-334,6	93,9	1719,9	-206,9	89,3	3436,4	-127,7	96,4
у т.ч. корови	2919,5	-176,4	94,3	624,3	-54,3	92,0	2295,2	-122,1	94,9
Свині	6440,1	-579,8	91,7	2735,7	-133,8	95,3	3704,4	-446,0	89,3
Вівці та кози	1696,8	18,2	101,1	299,0	-2,2	99,3	1397,8	20,4	101,5
Птиця	176619	7328	104,3	87568	7443	109,3	89051	-115	99,9

Попередні дані

Таблиця 1. Динаміка виробництва основних сільськогосподарських культур в Україні

Сільськогосподарські культури	Площа, з якої зібрано урожай, тис.га				Валовий збір, тис.т				Урожайність, ц/га			
	2008 р.	2007 р.	2008 р. до 2007 р.		2008 р.	2007 р.	2008 р. до 2007 р.		2008 р.	2007 р.	2008 р. до 2007 р.	
			+/-	у %			+/-	у %			+/-	у %
Зернові та зернобобові культури, всього	15363,7	13427,9	1935,8	114,4	53264,3	29294,9	23969,4	181,8	34,7	21,8	12,9	159,2
у т.ч. пшениця озима та яра	7053,5	5951,3	1102,2	118,5	25882,6	13937,7	11944,9	185,7	36,7	23,4	13,3	156,8
жито озиме та яре	458,6	337,4	121,2	135,9	1050,6	562,5	488,1	186,8	22,9	16,7	6,2	137,1
ячмінь озимий та ярий	4167,1	4088,4	78,7	101,9	12611,2	5980,8	6630,4	210,9	30,3	14,6	15,7	207,5
овес	445,4	356	89,4	125,1	944,4	544,4	400	173,5	21,2	15,3	5,9	138,6
кукурудза на зерно	2423,7	1902,8	520,9	127,4	11422,3	7421,1	4001,2	153,9	47,1	39	8,1	120,8
просо	141,8	91,6	50,2	154,8	220,7	84,3	136,4	261,8	15,6	9,2	6,4	169,6
гречка	281,8	310,1	–28,3	90,9	240,6	217,4	23,2	110,7	8,5	7	1,5	121,4
рис	19,8	21,1	–1,3	93,8	100,7	108	–7,3	93,2	50,9	51,1	–0,2	99,6
Льон – довгунець (волокно)	5,9	11,5	–5,6	51,3	3	3,8	–0,8	78,9	5,2	3,3	1,9	157,6
Цукрові буряки (фабричні)	386,9	577	–190,1	67,1	13724,7	16977,7	–3253,0	80,8	354,7	294,2	60,5	120,6
Соняшник на зерно	4277,9	3411,4	866,5	125,4	6520,3	4174,4	2345,9	156,2	15,2	12,2	3	124,6
Соя	537,5	583,1	–45,6	92,2	812,5	722,6	89,9	112,4	15,1	12,4	2,7	121,8
Ріпак, всього	1379,6	799,9	579,7	172,5	2872,9	1047,4	1825,5	274,3	20,8	13,1	7,7	158,8
ріпак озимий	1335,3	699,2	636,1	191	2810,5	958,1	1852,4	293,3	21	13,7	7,3	153,3
ріпак ярий (кольза)	44,3	100,7	–56,4	44	62,4	89,3	–26,9	69,9	14,1	8,9	5,2	158,4
Картопля	1408,9	1453,3	–44,4	96,9	19545,4	19102	443,4	102,3	138,7	131,4	7,3	105,6
Овочі	457,9	448,8	9,1	102	7964,5	6835,2	1129,3	116,5	173,9	152,3	21,6	114,2
Плодоягідні	231,3	238,1	–6,8	97,1	1503,9	1469,6	34,3	102,3	65	61,7	3,3	105,3
Виноград	70,9	71,2	–0,3	99,6	415,2	359,7	55,5	115,4	58,6	50,5	8,1	116

За даними Держкомстату України

Експрес-випуски від 12 і 15 січня 2009 р.

Загальний звіт про результати торгів

сільськогосподарською продукцією, продуктами її переробки, продовольством на Акредитованих товарних біржах України з 23 по 29 січня 2009 року

Назва товару	Державний стандарт	Рік виробництва / дата поставки	Базис поставки	Обсяг, тонн	Середньозважена ціна за одну тонну			
					включає ПДВ		без ПДВ	
					грн.	USD	грн.	USD
СПОТ								
Вінницька товарна універсальна біржа								
*Просо 1 клас	ГОСТ 22983-88	2008	DDU	22,00	1463,00	190,00		
*Насіння гірчиці	ГОСТ 9159-71	2008	DDU	66,00	5544,00	720,00		
*Насіння редьки	ГОСТ 2240-93	2008	FCA	20,00	6699,00	870,00		
Донецька товарна біржа								
*Пшениця м'яка 5 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	FOB	700,00	762,30	99,00		
Житомирська товарна агропромислова біржа								
*Крупа горохова колота	ГОСТ 6201-68	2008	FOB	67,50	2310,00	300,00		
Запорізька товарна біржа «Гілея»								
*Насіння соняшника кондитерське	ГОСТ 22351-89	2008	DDU	20,00	7700,00	1000,00		
Івано-Франківська аграрна біржа								
*Горох 1 клас	ДСТУ 4523-2006	2008	DDU	21,00	1771,00	230,00		
*Насіння соняшника 2 клас	ГОСТ 22391-89	2008	FCA	22,00	1540,00	200,00		
*Насіння соняшника вищий клас	ГОСТ 22391-89	2008	FCA	22,00	3696,00	480,00		
Придніпровська товарна біржа								
*Пшениця м'яка 5 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	CPT	3000,00	816,97	106,10		
*Пшениця м'яка 6 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	DAF	2000,00	731,50	95,00		
*Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	2008	DAF	1000,00	616,00	80,00		
*Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	2008	FOB	5000,00	908,60	118,00		
*Соя	ГОСТ 17109-88	2008	DAF	1000,00	1732,50	225,00		
*Насіння соняшника 1 клас	ГОСТ 22391-89	2008	CPT	4000,00	1874,95	243,50		
*Насіння соняшника 2 клас	ГОСТ 22391-89	2008	FOB	2000,00	1578,50	205,00		
*Крупа горохова ціла	ГОСТ 6201-68	2008	CPT	200,00	2541,00	330,00		
Товарна біржа «Аграрна біржа» (м.Херсон)								
*Насіння соняшника 2 клас	ГОСТ 22391-89	2008	CPT	4000,00	1540,85	200,11		
*Насіння соняшника кондитерське	ГОСТ 22351-89	2008	FCA	40,54	8295,45	1077,33		
*Насіння гірчиці	ГОСТ 9159-71	2008	DDU	22,00	5767,76	749,06		
*Нут	ГОСТ 8758-76	2008	FCA	52,00	2310,00	300,00		
*Насіння коріандру	ГОСТ 17081-97	2008	FCA	6,00	2002,00	260,00		
*Насіння льону	ГОСТ 10582-76	2008	FCA	44,00	3300,76	428,67		
Товарна біржа «Катеринославська» (м.Дніпропетровськ)								
*Пшениця м'яка 6 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	DAF	272,00	731,50	95,00		
*Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	2008	DAF	1726,00	661,81	85,95		
*Соя	ГОСТ 17109-88	2008	CPT	1560,00	2225,30	289,00		
Товарна біржа «Київська агропромислова біржа»								
*Пшениця м'яка 6 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	CPT	40000,00	843,53	109,55		
*Ячмінь 3 клас	ДСТУ 3769-98	2008	CPT	600,00	823,90	107,00		
*Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	2008	CPT	27750,00	883,63	114,76		
*Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	2008	DAF	720,00	1270,50	165,00		
*Ріпак продовольчий	ГОСТ 10583-76	2008	DAF	185,00	3180,73	413,08		
Товарна біржа «Українська ф'ючерсна біржа» (м.Київ)								
*Пшениця м'яка 4 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	FOB	5800,00	939,40	122,00		
*Пшениця м'яка 5 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	CPT	2100,00	785,40	102,00		
*Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	2008	CPT	2000,00	770,00	100,00		
*Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	2008	DAF	500,00	808,50	105,00		
*Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	2008	FOB	14000,00	939,62	122,03		
*Горох 1 клас	ДСТУ 4523-2006	2008	CIF	200,00	1886,50	245,00		
Товарна біржа АПК центральних областей України (м.Черкаси)								
Пшениця м'яка 6 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	EXW	225,00	613,89	79,73	511,57	66,44
Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	2008	EXW	200,00	690,00	89,61	575,00	74,68
Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	2008	CPT	50,00	820,00	106,49	683,33	88,74
*Насіння соняшника 2 клас	ГОСТ 22391-89	2008	DAF	3,34	1386,00	180,00		
*Насіння соняшника кондитерське	ГОСТ 22351-89	2008	DAF	0,30	3080,00	400,00		
Українська універсальна біржа «Капітал» (м.Київ)								
*Пшениця м'яка 3 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	FOB	8000,00	962,50	125,00		
*Пшениця м'яка 4 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	FOB	10000,00	862,40	112,00		
*Пшениця м'яка 6 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	CPT	3000,00	885,50	115,00		
*Пшениця м'яка 6 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	FOB	50000,00	854,70	111,00		
*Овес 3 клас	ГОСТ 28673-90	2008	CPT	2500,00	616,00	80,00		
*Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	2008	FOB	28000,00	1166,27	151,46		
*Горох 3 клас	ДСТУ 4523-2006	2008	CPT	800,00	1280,13	166,25		
*Шрот соняшниковий	ГОСТ 11246-65	2008	CPT	6000,00	331,10	43,00		
*Ріпак технічний	ГОСТ 10583-76	2008	FOB	3000,00	3041,50	395,00		
*Олія соняшникова нерафінована	ДСТУ 4492-2005	2008	FOB	11000,00	4188,10	543,91		
Українська універсальна біржа (м.Полтава)								
*Пшениця м'яка 5 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	DAF	420,00	924,00	120,00		
*Пшениця м'яка 6 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	DAF	340,00	770,00	100,00		
*Ячмінь 3 клас	ДСТУ 3769-98	2008	FOB	5500,00	858,55	111,50		
*Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	2008	CPT	3250,00	799,62	103,85		
*Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	2008	DAF	300,00	962,50	125,00		
*Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	2008	FOB	3000,00	924,00	120,00		
*Ріпак продовольчий	ГОСТ 10583-76	2008	CPT	500,00	2256,10	293,00		
*Насіння гібриду кукурудзи	–	2008	CPT	100,00	6160,00	800,00		
Чернігівська обласна товарна агропромислова біржа								
*Ячмінь 3 клас	ДСТУ 3769-98	2008	FOB	3000,00	924,00	120,00		
*Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	2008	CPT	1000,00	808,50	105,00		
*Горох 1 клас	ДСТУ 4523-2006	2008	FCA	20,00	2000,46	259,80		
*Насіння маку	ГОСТ 12094-76	2008	FCA	2,00	13090,00	1700,00		
*Насіння соняшника 2 клас	ГОСТ 22391-89	2008	CPT	800,00	1678,60	218,00		
*Насіння гірчиці	ГОСТ 9159-71	2008	FCA	22,00	3999,15	519,37		
*Насіння льону	ГОСТ 10582-76	2008	FCA	21,00	3600,83	467,64		
Чорноморська товарна біржа АПК (м.Миколаїв)								
*Пшениця м'яка 3 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	FOB	65000,00	1155,00	150,00		
*Пшениця м'яка 5 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	FOB	200000,00	847,00	110,00		
*Пшениця м'яка 6 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	FOB	5000,00	847,00	110,00		
*Соя	ГОСТ 17109-88	2008	CPT	70,00	1738,00	225,71		
*Насіння соняшника 1 клас	ГОСТ 22391-89	2008	DAF	10,00	2618,00	340,00		
*Насіння соняшника 2 клас	ГОСТ 22391-89	2008	CPT	2000,00	1809,50	235,00		
*Насіння соняшника кондитерське	ГОСТ 22351-89	2008	DAF	30,00	5775,00	750,00		
*Сорго	ГОСТ 8759-92	2008	FOB	3000,00	577,50	75,00		
Форвард								
Придніпровська товарна біржа								
*Пшениця м'яка 5 клас	ДСТУ 3768-2004	31.12.2009	CPT	5000,00	847,00	110,00		
Товарна біржа «Катеринославська» (м.Дніпропетровськ)								
*Пшениця м'яка 5 клас	ДСТУ 3768-2004	25.03.2009	FAS	5000,00	762,30	99,00		
*Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	15.03.2009	FOB	6000,00	1732,50	225,00		
*Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	25.02.2009	FAS	1000,00	931,70	121,00		
*Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	10.03.2009	FAS	2000,00	916,30	119,00		
*Горох 3 клас	ДСТУ 4523-2006	01.03.2009	FAS	1000,00	1447,60	188,00		
Товарна біржа «Українська ф'ючерсна біржа» (м.Київ)								
*Пшениця м'яка 4 клас	ДСТУ 3768-2004	31.03.2009	FOB	15000,00	960,19	124,70		
*Пшениця м'яка 6 клас	ДСТУ 3768-2004	15.03.2009	FOB	12620,00	894,89	116,22		
*Пшениця м'яка 6 клас	ДСТУ 3768-2004	31.03.2009	FOB	19738,70	857,96	111,42		
*Ячмінь 3 клас	ДСТУ 3769-98	28.02.2009	CPT	10000,00	908,60	118,00		
*Ячмінь 3 клас	ДСТУ 3769-98	31.03.2009	FOB	3682,00	993,76	129,06		
*Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	31.12.2009	FOB	4000,00	743,05	96,50		
*Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	31.03.2009	FOB	7705,60	1013,32	131,60		
*Насіння соняшника кондитерське	ГОСТ 22351-89	20.04.2009	CIF	20,00	5911,29	767,70		
*Ріпак продовольчий	ГОСТ 10583-76	31.03.2009	FOB	2670,70	2685,20	348,73		
*Насіння гірчиці	ГОСТ 9159-71	01.04.2009	FCA	300,00	3976,28	516,40		
Українська універсальна біржа (м.Полтава)								
*Пшениця м'яка 4 клас	ДСТУ 3768-2004	31.03.2009	FOB	35000,00	1198,97	155,71		
*Пшениця м'яка 5 клас	ДСТУ 3768-2004	31.03.2009	FOB	60000,00	770,00	100,00		
*Пшениця м'яка 6 клас	ДСТУ 3768-2004	28.02.2009	DAF	30,00	770,00	100,00		
*Пшениця м'яка 6 клас	ДСТУ 3768-2004	30.06.2009	FOB	11000,00	662,20	86,00		
*Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	28.02.2009	CPT	6000,00	826,47	107,33		
*Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	31.12.2009	CPT	15000,00	862,40	112,00		
*Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	28.02.2009	DAF	20,00	839,30	109,00		
*Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	30.10.2009	DAF	1500,00	577,50	75,00		
*Горох 1 клас	ДСТУ 4523-2006	31.03.2009	FCA	449,00	2446,44	317,72		
*Насіння соняшника 2 клас	ГОСТ 22391-89	20.02.2009	FCA	3500,00	1617,00	210,00		
*Шрот соняшниковий	ГОСТ 11246-65	01.06.2009	DAF	1000,00	431,20	56,00		
*Насіння соняшника кондитерське	ГОСТ 22351-89	30.04.2009	FCA	42,00	7007,00	910,00		
*Насіння соняшника кондитерське	ГОСТ 22351-89	30.05.2009	DDU	20,00	6130,74	796,20		
*Ріпак продовольчий	ГОСТ 10583-76	31.03.2009	FCA	190,00	2671,90	347,00		
*Ріпак продовольчий	ГОСТ 10583-76	28.02.2009	DAF	350,00	2489,03	323,25		
*Ріпак продовольчий	ГОСТ 10583-76	30.06.2009	FOB	10000,00	2371,60	308,00		
*Насіння льону	ГОСТ 10582-76	30.04.2009	FCA	35,60	3234,00	420,00		
Херсонська товарно-сировинна біржа «Кристал»								
*Горох 3 клас	ДСТУ 4523-2006	31.03.2009	CPT	500,00	1001,00	130,00		

Середньозважені біржові ціни

на сільгосппродукцію, продукти її переробки, продовольство, які склалися на Акредитованих товарних біржах з 23 по 29 січня 2009 року

Назва товару	Державний стандарт	Рік виробництва / дата поставки	Базис поставки	Обсяг, тонн	Середньозважена ціна за одну тонну з ПДВ, грн.			Ціна USD, середня
					min	середня	max	
Внутрішні контракти: СПОТ								
Пшениця м'яка 6 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	EXW	225,00	545,00	613,89	700,00	79,73
Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	2008	EXW	200,00	680,00	690,00	700,00	89,61
Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	2008	CPT	50,00	820,00	820,00	820,00	106,49
Експортні контракти*: СПОТ								
Пшениця м'яка 3 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	FOB	73000,00	962,50	1133,90	1155,00	147,26
Пшениця м'яка 4 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	FOB	15800,00	862,40	890,67	939,40	115,67
Пшениця м'яка 5 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	CPT	5100,00	770,00	803,97	816,97	104,41
Пшениця м'яка 5 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	DAF	420,00	924,00	924,00	924,00	120,00
Пшениця м'яка 5 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	FOB	200700,00	762,30	846,70	847,00	109,96
Пшениця м'яка 6 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	CPT	43000,00	800,80	846,46	885,50	109,93
Пшениця м'яка 6 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	DAF	2612,00	731,50	736,51	770,00	95,65
Пшениця м'яка 6 клас	ДСТУ 3768-2004	2008	FOB	55000,00	847,00	854,00	854,70	110,91
Ячмінь 3 клас	ДСТУ 3769-98	2008	CPT	600,00	823,90	823,90	823,90	107,00
Ячмінь 3 клас	ДСТУ 3769-98	2008	FOB	8500,00	858,55	881,65	924,00	114,50
Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	2008	CPT	34000,00	693,00	866,70	885,50	112,56
Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	2008	DAF	4246,00	616,00	792,76	1270,50	102,96
Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	2008	FOB	50000,00	898,44	1062,51	1193,50	137,99
Овес 3 клас	ГОСТ 28673-90	2008	CPT	2500,00	616,00	616,00	616,00	80,00
Просо 1 клас	ГОСТ 22983-88	2008	DDU	22,00	1463,00	1463,00	1463,00	190,00
Сорго	ГОСТ 8759-92	2008	FOB	3000,00	577,50	577,50	577,50	75,00
Горох 1 клас	ДСТУ 4523-2006	2008	FCA	20,00	2000,46	2000,46	2000,46	259,80
Горох 1 клас	ДСТУ 4523-2006	2008	DDU	21,00	1771,00	1771,00	1771,00	230,00
Горох 1 клас	ДСТУ 4523-2006	2008	CIF	200,00	1886,50	1886,50	1886,50	245,00
Горох 3 клас	ДСТУ 4523-2006	2008	CPT	800,00	1232,00	1280,13	1309,00	166,25
Нут	ГОСТ 8758-76	2008	FCA	52,00	2310,00	2310,00	2310,00	300,00
Соя	ГОСТ 17109-88	2008	CPT	1630,00	1694,00	2204,37	2225,30	286,28
Соя	ГОСТ 17109-88	2008	DAF	1000,00	1732,50	1732,50	1732,50	225,00
Насіння соняшника 1 клас	ГОСТ 22391-89	2008	CPT	4000,00	1874,95	1874,95	1874,95	243,50
Насіння соняшника 1 клас	ГОСТ 22391-89	2008	DAF	10,00	2618,00	2618,00	2618,00	340,00
Насіння соняшника 2 клас	ГОСТ 22391-89	2008	FCA	22,00	1540,00	1540,00	1540,00	200,00
Насіння соняшника 2 клас	ГОСТ 22391-89	2008	CPT	6800,00	1540,85	1636,07	1809,50	212,48
Насіння соняшника 2 клас	ГОСТ 22391-89	2008	DAF	3,34	1386,00	1386,00	1386,00	180,00
Насіння соняшника 2 клас	ГОСТ 22391-89	2008	FOB	2000,00	1578,50	1578,50	1578,50	205,00
Насіння соняшника вищий клас	ГОСТ 22391-89	2008	FCA	22,00	3696,00	3696,00	3696,00	480,00
Насіння соняшника кондитерське	ГОСТ 22351-89	2008	FCA	40,54	6930,00	8295,45	9625,00	1077,33
Насіння соняшника кондитерське	ГОСТ 22351-89	2008	DAF	30,30	3080,00	5748,32	5775,00	746,53
Насіння соняшника кондитерське	ГОСТ 22351-89	2008	DDU	20,00	7700,00	7700,00	7700,00	1000,00
Насіння маку	ГОСТ 12094-76	2008	FCA	2,00	13090,00	13090,00	13090,00	1700,00
Ріпак технічний	ГОСТ 10583-76	2008	FOB	3000,00	3041,50	3041,50	3041,50	395,00
Ріпак продовольчий	ГОСТ 10583-76	2008	CPT	500,00	2256,10	2256,10	2256,10	293,00
Ріпак продовольчий	ГОСТ 10583-76	2008	DAF	185,00	3180,73	3180,73	3180,73	413,08
Насіння гірчиці	ГОСТ 9159-71	2008	FCA	22,00	3999,15	3999,15	3999,15	519,37
Насіння гірчиці	ГОСТ 9159-71	2008	DDU	88,00	5544,00	5599,94	5767,76	727,27
Насіння льону	ГОСТ 10582-76	2008	FCA	65,00	3300,76	3397,70	3600,83	441,26
Насіння редьки	ГОСТ 2240-93	2008	FCA	20,00	6699,00	6699,00	6699,00	870,00
Насіння коріандру	ГОСТ 17081-97	2008	FCA	6,00	2002,00	2002,00	2002,00	260,00
Насіння гібриду кукурудзи		2008	CPT	100,00	6160,00	6160,00	6160,00	800,00
Шрот соняшниковий	ГОСТ 11246-65	2008	CPT	6000,00	331,10	331,10	331,10	43,00
Крупа горохова колота	ГОСТ 6201-68	2008	FOB	67,50	2310,00	2310,00	2310,00	300,00
Крупа горохова ціла	ГОСТ 6201-68	2008	CPT	200,00	2541,00	2541,00	2541,00	330,00
Олія соняшникова нерафінована	ДСТУ 4492-2005	2008	FOB	11000,00	4181,10	4188,10	4196,50	543,91
Експортні контракти*: Форвард								
Пшениця м'яка 4 клас	ДСТУ 3768-2004	31.03.2009	FOB	50000,00	960,19	1127,33	1198,97	146,41
Пшениця м'яка 5 клас	ДСТУ 3768-2004	25.03.2009	FAS	5000,00	762,30	762,30	762,30	99,00
Пшениця м'яка 5 клас	ДСТУ 3768-2004	31.03.2009	FOB	60000,00	770,00	770,00	770,00	100,00
Пшениця м'яка 5 клас	ДСТУ 3768-2004	31.12.2009	CPT	5000,00	847,00	847,00	847,00	110,00
Пшениця м'яка 6 клас	ДСТУ 3768-2004	28.02.2009	DAF	30,00	770,00	770,00	770,00	100,00
Пшениця м'яка 6 клас	ДСТУ 3768-2004	15.03.2009	FOB	12620,00	894,89	894,89	894,89	116,22
Пшениця м'яка 6 клас	ДСТУ 3768-2004	31.03.2009	FOB	19738,70	808,50	857,96	908,75	111,42
Пшениця м'яка 6 клас	ДСТУ 3768-2004	30.06.2009	FOB	11000,00	662,20	662,20	662,20	86,00
Ячмінь 3 клас	ДСТУ 3769-98	28.02.2009	CPT	10000,00	908,60	908,60	908,60	118,00
Ячмінь 3 клас	ДСТУ 3769-98	31.03.2009	FOB	3682,00	993,76	993,76	993,76	129,06
Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	25.02.2009	FAS	1000,00	931,70	931,70	931,70	121,00
Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	28.02.2009	CPT	6000,00	646,80	826,47	862,40	107,33
Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	28.02.2009	DAF	20,00	839,30	839,30	839,30	109,00
Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	10.03.2009	FAS	2000,00	916,30	916,30	916,30	119,00
Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	15.03.2009	FOB	6000,00	1732,50	1732,50	1732,50	225,00
Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	31.03.2009	FOB	7705,60	1013,32	1013,32	1013,32	131,60
Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	30.10.2009	DAF	1500,00	577,50	577,50	577,50	75,00
Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	31.12.2009	CPT	15000,00	862,40	862,40	862,40	112,00
Кукурудза 3 клас	ДСТУ 4525-2006	31.12.2009	FOB	4000,00	743,05	743,05	743,05	96,50
Горох 1 клас	ДСТУ 4523-2006	31.03.2009	FCA	449,00	2310,00	2446,44	2510,20	317,72
Горох 3 клас	ДСТУ 4523-2006	01.03.2009	FAS	1000,00	1447,60	1447,60	1447,60	188,00
Горох 3 клас	ДСТУ 4523-2006	31.03.2009	CPT	500,00	1001,00	1001,00	1001,00	130,00
Насіння соняшника 2 клас	ГОСТ 22391-89	20.02.2009	FCA	3500,00	1617,00	1617,00	1617,00	210,00
Насіння соняшника кондитерське	ГОСТ 22351-89	20.04.2009	CIF	20,00	5911,29	5911,29	5911,29	767,70
Насіння соняшника кондитерське	ГОСТ 22351-89	30.04.2009	FCA	42,00	7007,00	7007,00	7007,00	910,00
Насіння соняшника кондитерське	ГОСТ 22351-89	30.05.2009	DDU	20,00	6130,74	6130,74	6130,74	796,20
Ріпак продовольчий	ГОСТ 10583-76	28.02.2009	DAF	350,00	2489,03	2489,03	2489,03	323,25
Ріпак продовольчий	ГОСТ 10583-76	31.03.2009	FCA	190,00	2671,90	2671,90	2671,90	347,00
Ріпак продовольчий	ГОСТ 10583-76	31.03.2009	FOB	2670,70	2661,50	2685,20	2774,62	348,73
Ріпак продовольчий	ГОСТ 10583-76	30.06.2009	FOB	10000,00	2371,60	2371,60	2371,60	308,00
Насіння гірчиці	ГОСТ 9159-71	01.04.2009	FCA	300,00	3976,28	3976,28	3976,28	516,40
Насіння льону	ГОСТ 10582-76	30.04.2009	FCA	35,60	3234,00	3234,00	3234,00	420,00
Шрот соняшниковий	ГОСТ 11246-65	01.06.2009	DAF	1000,00	431,20	431,20	431,20	56,00

* Експортний контракт – ПДВ обчислюється за нульовою ставкою.

За даними Союзу аграрних бірж України

ЕКСПО • КАЛЕНДАР

ВИСТАВКИ&ФОРУМИ

* * *

4-6 лютого 2009 року в Києві пройде V Міжнародна спеціалізована виставка рентабельного високоефективного сільського господарства «ІНТЕРАГРО '2009». Організатор АТ «Київський міжнародний контрактовий ярмарок»; співорганізатори – Українська аграрна конфедерація, Асоціація Український клуб аграрного бізнесу, Німецька асоціація виробників сільськогосподарської техніки, Французьке агенство з міжнародного розвитку підприємств.

ІнтерАГРО – найбільша зимова сільськогосподарська виставка в Україні. Вона охоплює усі сфери сільського господарства та проходить за підтримки Міністерства аграрної політики України, Федерального Міністерства економіки Німеччини та Уряду Франції.

ІнтерАГРО '2009 – це 35 000 м² виставкової площі на території сучасного виставкового комплексу та близько 400 компаній-учасників, які пропонують останні технологічні розробки відомих світових брендів;

Основні тематичні розділи виставки: сільгосптехніка; обладнання; сільськогосподарські технології; рослинництво та агрохімія; тваринництво та ветеринарія; інформаційні технології та агросервіс; агроекономіка та управління сільгоспвиробництвом.

В програмі форуму, зокрема:

• Українсько-Німецька міжнародна конференція «Виробництво та ринок ріпаку в Україні: тенденції та можливості»;
• Міжнародний науково-практичний семінар «Трансплантація ембріонів як альтернатива імпорту племінної худоби»;
• Круглий стіл «Формування сприятливої системи земельних відносин як передумова розвитку українського села»;
• Науково-практична конференція «Новітні техніко-технологічні рішення обробітку грунту та посіву основних сільськогосподарських культур»;
• 3-й день Франції в Україні – «Перспективи розвитку тваринництва в Україні» та «Розвиток сільського господарства України в рамках ЄС. Роль та місце України у європейському поділі праці»;
• Українсько-німецький форум «Регулятори росту рослин та мікробіологічні препарати у сучасному землеробстві»;
• Науково-практичний семінар з актуальних ветеринарних проблем в птахівництві та свинарстві.

* * *

10-12 лютого 2009 року в Києві відбуватиметься XII Міжнародна виставка сільського господарства та садівництва KievAgriHort 2009. В підготовці та проведенні форуму активну участь приймають Міністерство аграрної політики України, Міністерство промислової політики України, Комітет Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин, Асоціація фермерів та приватних землевласників України, Українська аграрна конфедерація.

На виставці KievAgriHort представлені сільськогосподарська техніка, запасні частини, обладнання для тваринництва та птахівництва, ветеринарні препарати, добрива, корми та добавки, тепличні та виробничі технології, садова мінітехніка та багато іншого.

В 2008 році експозиція виставки розмістилась у трьох павільйонах на площі понад 24 тис. м², де була представлена продукція більше 240 компаній з 24 країн світу.

* * *

24-27 лютого 2009 року в Києві відбудеться XV Міжнародна виставка продуктів харчування і напоїв «ПродЕкспо Україна 2009». Генеральний організатор виставки – АТ «Київський міжнародний контрактовий ярмарок». Захід проводиться за сприяння Мінагрополітики України, Спілки молочних підприємств України, Асоціації «Укроліяпром» та ін.

Одночасно з «Прод Експо Україна 2009» проходитиме Міжнародний форум харчової промисловості та упаковки, в рамках якого працюватимуть ще дві міжнародні виставки – «ПродТехМаш 2009» и «ПакЕкспо 2009».

Крім того, в рамках головної події проводяться 10 міжнародна спеціалізована виставка «Салон кави, чаю і кондитерських виробів» та 8 міжнародна спеціалізована виставка «Морепродукт Експо».

Завдяки такій насиченості під одним дахом різних напрямів індустрії продуктів харчування, фахівці зможуть ознайомитися з повним спектром пропозицій галузей: від сировини, напівфабрикатів, нових технологій і устаткування – до фасовки, пакування, маркування і презентацій готової продукції.

За прогнозами організаторів, площа «ПродЕкспо Україна 2009» збільшиться приблизно на 30%, а кількість відвідувачів – на 20%, порівняно з 2008 роком. Збільшення основних показників «ПродЕкспо Україна 2009» очікується за рахунок участі у виставці нових і молодих компаній, які тільки-но укорінюються в галузі, розширення експозицій постійних і залучення іноземних учасників, а також активної роботи організаторів з мережами супермаркетів і оптовими компаніями.

* * *

27-28 лютого 2009 року в Києві в «Українському домі» відбуватиметься Другий Всеукраїнський молочний конгрес. Організатор заходу – компанія «Дикун Глобал Консалт» вбачає за мету Конгресу: створити в Україні єдину інформаційну платформу в галузі молочного скотарства; об'єднати виробників з метою збільшення прибутковості молочної галузі; залучити в Україну останні досягнення світової науки та інноваційні технології.

До уваги учасників в програмі конгресу запропоновані, зокрема, такі теми доповідей:

• Світовий ринок молока. Тенденції та перспективи розвитку ринку молока України;
• Шляхи взаємодії виробників та переробних підприємств. Війна чи пошук компромісів;
• Агрохолдинг в молочному бізнесі, як шлях до успіху;
• Механізми кредитування молочного бізнесу;
• Організація системи управління на фермі.

На другий день для учасників форуму заплановані ділові екскурсії з відвіданням двох молочних ферм: у с.Терезине Білоцерківського р-ну на Київщині та с.Добра Маньківського р-ну Черкащини.

Перший Всеукраїнський молочний конгрес, який проходив 11 червня 2008 року, відвідали понад 100 учасників українських сільськогосподарських підприємств молочної галузі.

Підготував Артем Житков